

**UNIVERZITA PARDUBICE
FAKULTA FILOZOFICKÁ**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2009

Lenka Knížková

**Univerzita Pardubice
Fakulta filozofická**

**Esperantská komunita v Pardubickém kraji
Lenka Knížková**

**Bakalářská práce
2009**

Univerzita Pardubice
Fakulta filozofická
Katedra sociálních věd
Akademický rok: 2008/2009

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Lenka KNÍŽKOVÁ**

Studijní program: **B6703 Sociologie**

Studijní obor: **Sociální antropologie**

Název tématu: **Esperantská komunita v Pardubickém kraji**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Tématem mé bakalářské práce je komunita esperantistů v Pardubickém kraji. Budu se zabývat sdružováním těchto lidí na základě užívání jednotného umělého (pomocného) jazyka Esperanto. Zaměřím se na dynamiku vývoje této společnosti a také na důvody, proč se tento jazyk učí, a proč s ním hovoří. Součástí práce bude terénní výzkum, který se soustředí na zmapování aktuální situace v Pardubickém kraji.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury: **viz příloha**

Vedoucí bakalářské práce:

doc. PhDr. Oldřich Kašpar, CSc.
Katedra sociálních věd

Datum zadání bakalářské práce:

30. dubna 2008

Termín odevzdání bakalářské práce:

31. března 2009

Příloha zadání bakalářské práce

Seznam odborné literatury:

- BLANKE, Detlev. Interlingvistika. Dobřichovice: KAVA-PECH, 2004. ISBN 80-85853-69-8
- E-Euroscola: Rezolucioj de Unesko por Esperanto [online]. e.euroscola.free.fr, [cit. 2007-09-06]. Dostupné online.
- GORDON, Raymond G., Jr.. Ethnologue: Languages of the World. Fifteenth edition. vyd. Dallas, Tex.: SIL International, 2005.
- David Graddol. The Future of English?. [s.l.]: The British Council, 1997.
- HRON, Josef, a kol. 90 let esperanto Pardubice. Pardubice: Klub esperantistů Dr. Schulhofa, 1999. ISBN 80-239-2079-0
- CHERPILLOD, André. Lingvaj babiloj. Courgenard (FR): La Blanchetière, 2004. 195 s. ISBN 2906134651.
- CHRDLE, Petr. Profesia uzo de Esperanto kaj ĝiaj specifaj trajtoj. Dobřichovice: KAVA-PECH, 1995. 40 s. ISBN 80858531
- jalinh. Lidé jsou počítače a Java je Esperanto ;) [online]. abclinuxu.cz, 2007-06-06, [cit. 2007-09-16]. Dostupné online.
- JANTON, Pierre; TONKIN, Humphrey. Esperanto: language, literature, and community. New York: State university of New York Press, c1993. 169 s. ISBN 0-7914-1254-7.
- KAMARÝT, Stanislav. Historio de la Esperanto-movado en ĉeĥoslovakio. Praha: Český esperantský svaz, 1983. 251 s.
- KISELMAN, CHRISTER. Simpozio pri interkultura komunikado: KAVA-PECH, ISBN 80-85853-82-5
- Kroskrity, Paul V. 2001. Identity. In: Duranti, Alessandro. Key Terms in Language and Culture. Blackwell: Oxford.
- Sbisa, Marina 2001. Act. In: Duranti, Alessandro. Key Terms in Language and Culture. Blackwell: Oxford.
- WILLIAMS, N.. A language teaching experiment. [s.l.]: Canadian Modern Language Review, 1965. Kapitola 22.1, s. 26–28.

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala Doc. PhDr. Oldřichu Kašparovi za jeho cenné rady a připomínky, které mi pomohly zpracovat mé téma.

Dále bych chtěla poděkovat všem svým respondentům za jejich čas a informace, bez kterých by tato práce nemohla vzniknout. Další lidé, kteří si zaslouží mé poděkování, jsou lidé se kterými jsem se seznámila prostřednictvím esperanta.

Prohlášení

„Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracovala samostatně a použitou literaturu a prameny jsem uvedla do seznamu použité literatury“.

V Pardubicích dne 23. 3. 2009
Lenka Knížková

ABSTRAKT

V této práci se zabývám lidmi, kteří používají umělý jazyk Esperanto. Okruhem mého zájmu jsou Pardubice a Lázně Bohdaneč. Oslovila jsem sdružující uživatele i jedince, kteří se neradi organizují a využívají např. internet. Využila jsem osobní setkávání, ale i komunikaci po internetu. Zajímalo mě, jaké důvody a motivy vedou k užívání tohoto jazyka a jestli se tito uživatelé sdružují a aktivně účastní na esperantském životě. Součástí mé práce jsou nejen dotazníky, účast na setkání a Silvestru, ale také členství a plánování cesty na 94. UK (Universala Kongreso, Světový kongres esperanta) do Bialystoku. Esperanto není jenom tématem mé bakalářské práce, ale jedná se o výzkum zřejmě dlouhodobějšího charakteru.

KLÍČOVÁ SLOVA

Esperanto – komunita – umělé jazyky – motivace

ABSTRACT

In this work I deal with people who use the artificial language Esperanto. Sphere of my interests are Pardubice and Spa Bohdaneč. I contacted associating users and individuals who do not like to organize and for example use the Internet . I used a personal meeting, but also communicate over the Internet. I concerned about the reasons and motives leading to the use of language and whether these users together and actively participate in the life of Esperanto. Part of my work are not only questionnaires, attendance at meetings and New Year ´s Eve party , but also the membership and plan a route to 94. UK (Universal congress of esperanto) in Bialystok. Esperanto is not just a topic of my thesis, but it is the research seems the longer term.

KEYWORDS

Esperanto - community – artificial language - motivation

OBSAH

1. ÚVOD	10
1.1.Umělé jazyky	10
1.2.Interlingvistika	13
1.3.Nejznámější umělé jazyky	13
1.4.Esperanto	15
1.4.1.Základní popis esperanta jako jazyka	19
1.4.1.1.Esperanto v Čechách	20
1.4.1.2.Esperanto v Pardubicích	21
4.1.Hypotéza	22
2. METODIKA	
2.1.Předmět výzkumu	25
2.2.Výzkumné metody	26
2.3.Etika	27
2.4.Respondenti	29

3. VÝZKUM	30
3.1.Výzkumné otázky	30
3.2.Akce	48
3.3.Zdroje informací	50
4. ZÁVĚR	51
4.1.Seznam použité literatury	53
4.2.Důležité internetové stránky	55
4.3.Seznam příloh	56

ÚVOD

Celá země byla jednotná v řeči i činech. ... Nato řekli: „Nuže, vybudujeme si město a věž, jejíž vrchol bude v nebi. Tak si učiníme jméno a nebudeme rozptýleni po celé zemi“.... Hospodin totiž řekl: „ hle, jsou jeden lid a všichni mají jednu řeč. A toto je teprve začátek jejich díla.“ ... „Nuže, sestoupíme a zmateme jim tam řeč, aby si navzájem nerozuměli“. I rozebral je Hospodin po celé zemi, takže upustili od budování města. Proto se jeho jméno nazývá Babel, že tam Hospodin zmátl řeč veškeré země a lid rozebral po celé zemi. Již tedy Bible se zmiňuje o prvotním jednotném jazyce lidstva. Na druhé straně lze také nalézt v Bibli zmínku: „z nich vzešly ostrovní pranárody v různých zemích, pranárody různého jazyka a různých čeledí“. I přestože jsou tyto dva úryvky z Bible ve vědomém rozporu, už zde se nachází dozajista jedna z prvních zmínek o jednotném jazyce lidstva (Genesis 11, 4).

1.1. Umělé jazyky obecně

Komunikace lidí, kteří neovládají stejný jazyk, je při vzájemných kontaktech velkou obtíží a můžou vznikat různé konfliktní situace. Naučit se cizí jazyk není vůbec snadné, je to náročné a lze říci, že v některých situacích i dost omezené. Omezené z toho důvodu, že daným naučeným jazykem je možné se dorozumět pouze v určitých oblastech světa.

Užívání více jazyků bylo překážkou i v dávné minulosti, i přestože vztahy a kontakty s cizinci nebyly tak časté jako v dnešní době. Pro potřebu kontaktů s cizinci bylo užíváno v určitých dobách různých jazyků. Josef Vondroušek ve svém přehledu uvádí, že mezi tyto jazyky v minulosti patřila asyrština, babylonština, egyptština, kréština a sumerština, aj. Mezi další takové jazyky lze zařadit arabštinu, čínštinu, latinu, sanskrt a řečtinu. Daleko většího rozsahu dosáhlo užití latiny. Latina se užívala jako oficiální úřední jazyk římského impéria (včetně podmaněných územích). Použití

určitého jazyka a také jeho rozšíření bylo závislé na určitém druhu nadvlády určitého národa (kulturní, mocenská, aj.). Po rozpadu římské říše došlo ke smísení latiny s ostatními původními jazyky a vznikaly jazyky jiné (francouzština, rumunština, portugalština, španělština). V období středověku už latina nebyla státním oficiálním jazykem, ale stala se jazykem pro určité společenské vrstvy a určitá odvětví. Stala se jazykem církve či aristokracie a své uplatnění našla i ve vědě. Svou ústřední pozici latina ztrácí v období 17.století. Po roce 1648 došlo k ústupu latiny a více se začala projevovala francouzština jak v oblasti obchodních vztahů, vztahů mezi národy, tak i v kultuře. Francouzština nezískala tak všestranné užití jako latina. Byla sesazena ze své pozice po 1.sv.v. a svého postavení „jazykové nadvlády“ již nezískala (Josef VONDROUŠEK, 1977, str.3).

Situace, která se týká oblasti jazyka tedy není nikterak jednoduchá. Z tohoto důvodu mnoho lidí toužilo po univerzálním jazyce, který by je z této nelehké situace vyvedl a nastolil dorozumění ve světě. V dávné minulosti existovalo několik jazyků, které plnily tuto funkci (viz. výše).

Již od pradávna lidé přemýšleli jak by tuto nevýhodu mohli vyřešit. Jak uvádí Vondroušek, jelikož se národy neshodnou na užití jednoho národního jazyka, je třeba vytvořit jazyk nový. Jazyk, který bude neutrální jak po stránce národní tak i politické. Existovaly tedy snahy po hledání „dokonalého jazyka“ (Umberto ECO). Vytvořit umělý jazyk, který by podle svých parametrů byl snadným, jednoduchým, snadno naučitelným a sloužil by k celosvětovému dorozumění.

Otázkou společné mezinárodní komunikace se zabývali dávní myslitelé např. René Descartes, Wilhelm Leibniz či Jan Ámos Komenský. Jejich společná myšlenka byla, že je potřebné vytvořit jazyk pro mezinárodní komunikaci a vytvořili několik základních pravidel, které by ten daný jazyk měl splňovat: druh skloňování a časování pouze jeden, bez výjimek, bez nepravidelností a systém vytváření slov dle přípon a předpon.

J.A.Komenský se zabýval myšlenkou vytvořit jazyk, který by byl v mnohých ohledech snadnější než-li byla latina. Uvědomoval si, že latina není snadná a je

nedostatečná pro komunikaci mezi národy. Jednou ze zásad, které vyslovil, byla myšlenka, že každý si má ponechat svůj mateřský jazyk. Vytvořený umělý jazyk by měl být pouze druhým jazykem. Neměl v úmyslu tedy vytvořit jazyk, který by nahradil jazyk mateřský. Na tuto problematiku se orientují dva Komenského spisy *Via Lucis* a *Panglottia*.

Byly vytvářeny různé umělé jazyky.

Umělé jazyky je možné dělit na dvě základní skupiny. Na jazyky mluvené a písemné. Písemné jazyky se nazývají pasigrafie a skládají se z čísel, ideogramů a znaků. Je možné je číst podle vytvořeného klíče, ale nelze s jejich pomocí hovořit.

Jazyky mluvené nazýváme pasilalie a rozeznáváme druhy apriorní a aposteriorní.

Apriorní jazyky se skládají z různých smyšlených prvků. Jedním z apriorních jazyků byl hudební jazyk *Solresol*, který vytvořil François Sudre roku 1866.

Také vznikaly různé jazykové směsi, např. *pidžin*, *lingua franca*, *lingua géral* aj. Mezi první aposteriozní jazyky lze zařadit *Lingua Ignota*, tajný jazyk pro užívání v církevním (křesťanském) prostředí. Tento jazyk vytvořila abatyše Hildegardis, svatá Hildegarda z Bingen v 12.století.

Umberto Eco řadí *Lingua Ignota* mezi jazyky mystických zjevení (Hledání dokonalého jazyka, str. 12). Objevily se také pokusy po renesanci latiny (*latino macaronico*), řečtiny (*Apoléma*), němčiny (*Wedé*), slovanských jazyků a další.

Další možné dělení nemateřských jazyků je na schématické a naturalistické. Mezi schématické jazyky patří *Esperanto* či *ido*, které se značí svou jednoduchostí a pravidelností.

Naturalistické jazyky vychází z jazyků přirozených – živých. Naturalistickými jazyky jsou *Interlingva* či *Basic English*.

Významný projekt Basic English vznikl roku 1930. Jeho autorem byl Ogden C. K. Tento zajímavý projekt byl ukončen následně poté co jej odkoupila britská vláda.

1.2. Interlingvistika

Oblast, která se zabývá mezinárodní komunikací, je interlingvistika. Je součástí lingvistiky.

Soustřeďuje se na zlepšování mezinárodní komunikace a na jeden z plánovaných jazyků Esperanto. Orientuje se na mezinárodní plánované jazyky, jazykovou politiku a také na překladovou vědu. Základem této vědy je tedy problematika plánovaných jazyků, interlingva.

Plánované jazyky jsou vytvářeny na základě daných kritérií za účelem usnadnění mezinárodní komunikace. Detlev Blanke uvádí ve své publikaci Interlingvistika, že do dnešní doby nejsou „zkoumány jako funkceschopné mezinárodní dorozumívací prostředky“ (Detlev BLANKE, Interlingvistika, 2004, str.11).

1.3. Nejnámější umělé jazyky

Jak jsem již uvedla na začátku, prvotní myšlenka po tzv. mezinárodním jazyce je velmi stará. Tuto otázku se snažili řešit již dávní myslitelé např. Francis Bacon, Jan Amos Komenský, René Descartes či Wilhelm Leibniz. První náznaky vytvoření umělého jazyka můžeme vysledovat už v 17. stol. u Francise Bacona, který vytvořil systém písma podobné čínským znakům (mezinárodní psaný kód).

Roku 1629 vytvořil jazyk na základě čísel René Descartes. Čísla představovala slova a termíny.

Podle názoru Krupy, Genzora a Drozdíka (Jazyky světa) tato situace vytvořila prostředí pro vytváření dalších umělých jazyků.

Uvádím krátký souhrn informací nejznámějších umělých jazyků. Mezi tyto známé umělé jazyky patří – volapük, esperanto, ido, interlingva, novial a occidental.

Nejstarším z těchto jazyků je volapük. Volapük vznikl v roce 1879 a jeho tvůrcem je německý duchovní Johann Martin Schleyer. Velká část kořenů tohoto jazyka má svůj původ v anglických, latinských nebo v románských jazycích. V gramatice tohoto jazyka lze snadno vysledovat mateřštinu J. M. Schleyera, němčinu. I přesto, že se volapük rozšířil rychle, neměl dlouhého trvání. Kritika tohoto jazyka spočívala v jeho složité gramatice a k vytváření dlouhých složenin (vliv německé gramatiky).

Následně roku 1887 vznikl nejznámější plánovaný jazyk esperanto. Tvůrcem esperanta byl polský lékař Ludvík Lazar Zamenhof. Důležitá je skutečnost, že po příchodu esperanta se od užívání volapüku upustilo. Esperanto patří mezi nejrozšířenější umělé jazyky. Bude mu tudíž věnována samostatná kapitola.

Úpravou Esperanta vzniklo roku 1908 IDO (ido v esperantu označení pro mládě, dítě). Autory Ida byli Louis Couturat a Leopold Leau. Lze mluvit o určitém pokusu o reformu esperanta. Cílem tohoto jazyka bylo domnělé zlepšení jazyka.

Roku 1922 vznikl OCCIDENTAL vytvořený Edgarem von Wahlem, německým námořním důstojníkem a učitelem. Inspirací pro jeho vznik se staly západní jazyky.

Po II.s.v. vznikla INTERLINGVA, v rozmezí roku 1924 až 1951. Založena na románských jazycích, hlavně latině. Za autora tohoto jazyka lze považovat Mezinárodní asociaci pro pomocný jazyk. (wikipedie: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Interlingu>).

Dalším jazykem byl NOVIAL. Vznikl roku 1928 a autorem je Otto Jespersen. Jespersen také spolupracoval na vytváření ido.

Tyto všechny jazyky mají své symboly a svoje vlastní vlajky a také kulturní život. Mají své osobité projevy. V příloze této práci přikládám obrazový materiál, na

kterém jsou vyobrazeny. Tyto obrazové materiály jsem získala převážně díky internetovým zdrojům, které jsou velmi bohaté na tyto informace.

Umělé jazyky

Umělý jazyk	Rok vzniku	Zakladatel
Volapük	1879	J.M.Schleyer
Esperanto	1887	L.L.Zamenhof
Ido	1908	couturat a leau
Occidental	1922	Edgar von Wahl
Interlingva	1924 -1951	IALA
Novial	1928	Otto Jespersen

Tab. č. 1

1.3.1.Esperanto

Patří mezi nejrozšířenější a nejúspěšnější umělé (pomocné) jazyky, mezinárodně plánované jazyky. Název jazyka je odvozením od pseudonymu, pod kterým byl vydán (Dr.Esperanto). V dnešní době dle některých odhadů užívá esperanto 100 000 až 2 mil. lidí. Jak uvádí, <http://cs.wikipedia.org/wiki/Esperanto> z tohoto počtu tvoří asi 2 000 rodilý mluvčí. Rodilým mluvčím (denaskuloj) je člověk jehož mateřštinou je esperanto (př. Petr Ginz 1928-1944). Jde tedy o potomky lidí z mezinárodních manželství.

Esperanto je uznáváno na mezinárodní úrovni viz. rezoluce UNESCO (Příloha A.2.). Na tento odkaz mě upozorňovali i ostatní respondenti, ale i jiní esperantisté z mého okolí.

Roku 1887 tento jazyk vytvořil varšavský lékař rusko-židovského původu z Bialystoku Ludvik Lazar Zamenhof (1859-1917). L.L.Zamenhof se narodil 15.12.1859 v Bialystoku . V této době byl Bialystok místem, kde žili lidé různých národností. V tomto prostředí vznikaly různé konflikty a probíhaly různé typy diskriminace, např. národnostní či společenská. L.L. Zamenhof vytvořil myšlenku, že pokud by si lidé rozuměli, jejich vzájemné kontakty by probíhaly na přátelské úrovni a všichni by žili v míru. Tento jazyk neměl nahradit žádný mateřský jazyk. Esperanto jako prostředek zlepšit vztahy mezi lidmi, tedy překročit rozkol mezi lidmi, kteří mají jinou národnost či náboženské vyznání.

V roce 1878 vytvořil projekt Lingwe uniwersala. Bohužel byl tento projekt zničen jeho vlastním otcem, který považoval synovu práci za neuskutečnitelnou. V roce 1887 L.L.Zamenhof pod pseudonymem dr. Esperanto publikuje mezinárodní jazyk (v ruštině).

V roce 1912 v Krakově (8.světový kongres) se při slavnostním projevu vzdal L.L.Zamenhof svých práv autora a poskytl jazyk všem lidem.

Jedním z důvodů, které ho k tomuto kroku vedly, bylo, aby nebránil přirozenému vývoji jazyka. Po vydání následovala pozitivní i negativní reakce lidí. Mezi těmito reakcemi byly přítomné i rady a návrhy na inovace tohoto jazyka. Zamenhof tyto rady evidoval a v I. esperantském časopise Esperantisto tyto rady a změny roku 1894 uveřejňoval. Tento časopis vycházel v Norimberku od 1889. Časopis byl vydáván díky L. Einsteinovi, německému novináři a spolupracovníkovi L.L. Zamenhova. Díky svým článkům Einstein položil základy hnutí esperanta v Německu. Na začátku své existence se esperanto šířilo převážně v Rusku a v Německé republice, později ve Francii. V Čechách se esperanto objevilo (organizovalo se) okolo roku 1900. K útlumu šíření jazyka došlo během světových válek, ale to nezabránilo rozšíření esperanta po světě. V dnešní době je největším zprostředkovatelem esperantského jazyka a kultury internet, který umožňuje rychlejší a snadnější komunikaci v tomto jazyce. Nabízí také možnost bezplatné výuky a procvičování jazyka a poskytuje širokou nabídku knih v elektronické podobě. Mezi nejvíce zajímavé internetové stránky patří www.lernu.net. Na těchto

stránkách lze nejen komunikovat s uživateli z celého světa, ale učit se esperanto a zdokonalovat se v něm.

První esperantský kongres byl roku 1905 a konal se v Boulogne sùr Mer za účasti 700 esperantistů z celkem 33 zemí. Tohoto kongresu se účastnil i autor esperanta dr. Zamenhof. Kongres měl velký úspěch. Vznikla zde deklarace o esperantu, došlo k založení jazykového výboru a organizačního výboru. Deklarace o esperantu zahrnuje několik nejdůležitějších cílů. Text deklarace uvádím v příloze A. 5. této práce.

Každým rokem se pořádají různá setkání (lokální a celosvětová) zaměřující se na rozličná témata a také semináře, festivaly a kongresy.

Světový kongres, jak uvádí esperantský časopis *Starto*, je vlastně festivalem esperantské kultury a účastní se jej průměrně 2 000 lidí. Každý rok se pořádá v jiné zemi. V ČR (Praha) se konal v letech 1921 a 1996.

Letošní rok 2009 se bude konat kongres v Bialystoku, tedy v místě vzniku tohoto vyjímečného jazyka. Ke dni 1.2. 2009 již bylo přihlášených 1232 lidí z 59 zemí světa. Z České republiky je zapsáno 45 lidí.

Cílem tohoto jazyka je umožnit mezinárodní komunikaci a chránit národní kultury. Jak uvádí *Starto*, esperanto se hojně využívá na internetu. Ve Wikipedii můžeme nalézt až přes 100 000 článků a webových stránek. Wikipedie v esperantu vznikla dříve, než česká. Ta byla založena českým esperantistou. Na internetu je také možné díky kurzům, jako je např. *lenu.net*, se naučit esperanto a při komunikaci s jinými uživateli (z celého světa) své znalosti upevňovat a procvičovat si konverzaci.

Esperanto má velmi bohatou vlastní literární tvorbu. Uvádí se, že v něm můžeme nalézt díla více než 500 autorů. Je také velké množství přeložené literatury, např. Bible či známé beletrie, jako je Haškův Švejk, Tolkienův Pán prstenů nebo Marquezových Sto roků samoty. V Čechách esperantské knihy a knihy o esperantu distribuuje nakladatelství KAVA-PECH (<http://www.kava-pech.cz/>). Na Slovensku je nakladatelství Espero (<http://www.espero.sk/>).

Na celém světě můžeme nalézt esperantské organizace a delegáty, téměř ve 100 zemích včetně rozvojových zemí. Existují různé organizace a sekce.

V české republice je hlavní organizací ČES (Česká esperantská asociace). Je to občanské sdružení, které působí na území Čech. Mezi cíle této organizace spadá šíření esperanta „jako prostředku pro mezinárodní komunikaci v souladu s ustanovením článků 2 a 7 Všeobecné deklarace lidských práv“ (http://esperanto.cz/index.php?id=4_1&jazyk=cze). Pod ČES jsou různé sekce, kluby a kroužky České republiky. Existují zde např. sekce katolická, křesťanská, mládeže, nevidomých, šachistů a železničářů.

Hlavní světovou organizací je UEA (Universala Esperanta Asocio). Také sdružuje odborné i zájmové sekce. V rámci této asociace se vydávají různé časopisy a zajišťuje i Akademii esperanta. Akademie esperanta se zabývá esperantem po jeho lingvistické stránce. O kulturu esperanta se starají esperantské knihovny, muzea či kulturní centra (Starto).

Hlavní organizací mladých esperantistů je ČEJ. Sdružuje mladé lidi v České republice, spolupracuje s mládeží v cizině. Jako každá organizace, i tato pořádá setkání a různé akce. Zahraničním protipólem je Tutmonda Esperantista Junulara Organizo (TEJO), byla založena roku 1938.

V esperantu se vydávají i časopisy (např. El Popola Cxinio, Etnismo, Filologo, Heroldo de Esperanto aj.), vychází učebnice a slovníky. Vychází i CD hudební (Famaj

kantoj por belaj horoj, Kantoj de l'popolo, Roger Borges - Sendependa) i s mluveným slovem např. Gerda malaperis od Claude Pirona.

Velmi zajímavou myšlenkou je Homaranismus. Je to určitý druh „filosofie lidské tolerance a porozumění“ (Deklarace o Homaranismu). Tato myšlenka jde ruku v ruce s existencí esperanta. Základ homaranismu najdeme u židovského rabína Hillela staršího (1.Stol.p.n.l). Původně tento filozofický směr nazýval Zamenhof hillelismem. První práce o homaranismu pochází z roku 1900 a přepracovaná verze vznikla roku 1913 nazvaná „Deklaracio pri homaranismo“ (Deklarace o homaranismu). V této deklaraci Zamenhof hovoří o jazyku, který by sloužil k mezinárodní komunikaci, ale nemluví přímo o esperantu.

Myšlenka homaranismu „je založena na požadavku jednoty mezi národy a náboženstvími, požadavku, aby žádný národ nebyl ve svém postavení zvýhodněn nebo znevýhodněn oproti jinému, požadavku nadřazenosti celku lidstva, celku národa“. V závěru této deklarace jsou uvedeny základy tohoto „neutrálního náboženství“(<http://encyklopedie.seznam.cz/heslo/540389-homaranismus>).

1.4.1.Základní popis esperanta jako jazyka

Esperanto je složeno z mezinárodních slov s románským charakterem. Jeho mluvnice je pravidelná. Existuje zde systém předpon, přípon a koncovek. Díky němu je možno vytvářet stále nová slova a odvozovat nové výrazy. Esperanto také prochází zcela přirozeným vývojem podmíněným vývojem společnosti.

Má jednoduchou výslovnost díky samohláskám a,e,i,o,u. Užívá se zde pravidlo „píšu jak slyším „ (fonetický pravopis). Předpony a přípony mají ustálený význam. Slovní druhy se svými tvary mají charactersiticky dané koncovky. Existuje 16 gramatických pravidel. Výjimky se nevyskytují. Jedinou zvláštností tohoto jazyka jsou písmena s diakritickými znaménky např. ŭ – aŭto (auto).

Lze tedy říci, že esperanto splňuje dané předpoklady funkce mezinárodního jazyka (jednoduchost, snadnost). Lze jím vyjadřovat jednoduché i zcela komplikované pojmy i vztahy. Psát jak odborné texty tak i poezii.

1.4.1.1. Esperanto v Čechách

Na našem území se vysledovat okolo 50 klubů.

Jak zmíním v následující kapitole, první učebnice v Čechách vznikla roku 1890 a jejím autorem byl František Vladimír Lorenc. Úplně první klub v Čechách vznikl v roce 1901. Založil jej Josef Hybš (dělnický poslanec) a Karel Pelant (redaktor Dělnických listů). V Praze byl první klub založen až v roce 1902. Jedním ze zakladatelů byl Stanislav Kostka Neumann. V tomto roce už v Praze existovaly dva svazy. Svaz Bohema Unio Esperantista a Bohema Asocio Esperantista. Zatímco Bohema Unio Esperantista byl orientován na přijímání klubů a svazů, tak Bohema Asocio Esperantista byla orientována na jednotlivé uživatele. Po první světové válce došlo ke sjednocení obou svazů v jeden a roku 1936 vznikla Esperanto-Asocio en ĈSR. Existenci svazu násilně ukončilo roku 1940 gestapo a k jeho znovuoobnovení došlo až roku 1945. V této době svaz vydával časopis Esperantista.

V období 1931-1938 se z brněnského rozhlasu pořádaly rozhlasové kurzy esperanta (3). Pravidelně se uskutečňovaly jazykové semináře i letní školy. Mezi dnes nejznámější jazykově zaměřené tábory patří SET (Somera Esperanto Tendaro) na Lančově (Šafov).

Po skončení války se objevovaly různé rozhlasové relace v esperantu, např. v Praze, Brně aj.

Následně byla aktivita esperantistů v Čechách opět přerušena roku 1952, kdy esperantisté dostali doporučení, aby ukončili své aktivity. Došlo tedy k zastavení vycházení esperantských časopisů. Kluby byly nadále, pouze ale při osvětových besedách či Parcích kultury a oddechu. Činnost byla řízena celostátním poradním

esperantským výborem při Osvětovém ústavu nacházející se v Praze. Dalším důležitým mezníkem byl rok 1969 (březen) kdy došlo k založení ČES (Český esperantský svaz). Sekce mládeže se objevila (vymezila) až s rokem 2005.

1.4.1.2. Esperanto v Pardubicích

Esperanto v Pardubicích je od roku 1909. Klub byl založen dr. Stanislavem Schulhofem. Letošní rok oslaví již sto let své existence. Více o historii esperanta v Pardubicích viz. článek od jedné z mých respondentek v příloze této práce (příloha B. 1.).

V Pardubicích existují v současné době esperantský klub a esperantský svaz. Svaz zdravotně postižených esperantistů a Esperantský klub doktora Schulhofa. Svaz zdravotně postižených esperantistů (AEH) byl založen 1990. Sdružuje lidi zdravotně postižené z celého světa, kteří ovládají esperanto nebo mají zájem se jej naučit. Esperanto těmto lidem může pomoci k jejich seberealizaci, díky němu mohou získat určitou sebedůvěru, sdílet informace o společných problémech, pomáhá spojovat lidi se stejnými problémy a zájmy. Dvakrát do roka pořádá jazykové kurzy – semináře, které se konají v Českém ráji. Každý měsíc vydává časopis Informilo o obsahu až 12 stránek. Tento časopis obsahuje různé informace a zprávy z esperantských klubů jak z Čech, tak i z celého světa. Časopis je distribuován celkem na 215 adres. Z tohoto počtu je evidováno 43 zahraničních odběratelů.

Esperantský klub doktora Schulhofa byl založen roku 1909 MUDr. Stanislavem Schulhofem. Tento rok proběhne již 100 let od jeho založení. Počet členů není příliš vysoký (asi 12 členů), ale tito lidé se schází zcela pravidelně, a jak jsem zjistila svým výzkumem, jsou velmi aktivní ve své esperantské činnosti. Zlepšují své jazykové znalosti díky konverzaci, připravují různé překlady (např. brožura ke 100 letému výročí klubu). Klub má rozsáhlou knihovnu a je možné si zde prohlédnout a zapůjčit různé časopisy, např. Monato (Belgie), Ondo de esperanto (Rusko) aj. V posledních letech (14 let, dle respondenta D.) spolupracují svaz a klub dohromady.

Esperanto v Pardubicích má tedy dlouhou a zajímavou historii. Toto místo je výjimečné také z toho důvodu, že zde vznikla první učebnice esperanta pro Čechy. Učebnici s názvem „Plena lernolibro de la lingvo internacia de dro. Esperanto“, „Úplná učebnice mezinárodní řeči dra. Esperanta“ vydal na své vlastní náklady František Vladimír Lorenc (známý jako Lorenz v Brazílii). Publikace byla vydána u tiskaře Františka Hoblíka. Tato učebnice je k dispozici na internetových stránkách (viz. 4.2.Důležité internetové stránky).

1.5.Hypotéza

V dnešní době je otázka mezinárodní komunikace stále živá a více potřebná. Je to také určitá možnost jak předejít mezinárodním nedorozuměním mezi lidmi a možnost plnohodnotnější komunikace. Je to rovněž snadný způsob komunikace lidí s různými vlohami pro studium cizího

jazyka. V dnešní době je to tedy otázka velmi aktuální a užití tohoto jazyka je nasnadě.

Mezi mé hlavní hypotézy této práce patří myšlenka svobody člověka. Myšlenka v ohledu svobodného myšlení a určitého „pohybu“. Tato svoboda se dle mého názoru projevila i v motivaci, která tyto lidi vedla naučit se tento jazyk.

Je možné, že se tomuto jazyku více lidí věnovalo v dobách nesvobody. Jelikož to mohla být jediná možnost jak získat informace o okolním světě a představa o životě v jiných zemích jiných lidí. Dle mého názoru mohlo esperanto fungovat jako určitý nástroj pohybu, když ne těla, tak alespoň mysli člověka. Také možnost jak rychle a snadno získávat přátele, které sjednocovala stejná či podobná myšlenka. Tomuto také

může přispívat skutečnost, že je tento jazyk snadný. I bez hlubokých znalostí jazyka je mu možné porozumět a naučit se rychle komunikovat s ostatními lidmi.

Jak jsem uvedla výše, esperanto může sdružovat lidi podobných názorů a zájmů. Můžeme najít určitou stejnou myšlenku po míru. V úvodu této práce hovořím o homaranismus. Jedná se o tedy o toleranci mezi lidmi, porozumění, zlepšení mezilidských vztahů a boření hranic mezi lidmi jakýkoliv národností a vyznání.

Tento aspekt je možným spojením mezi uživateli, určitý sjednocující prvek. Ale přímo myšlenke homaranismu se v této práci nevěnuji. Této tématice bych se ráda věnovala při příštím svém výzkumu.

Dalším okruhem mého zájmu byl věk esperantistů v Pardubicích. Podle mé základní myšlenky se esperantu věnují převážně starší lidé.

Dotazník, který jsem vytvořila, plně zahrnuje oblast témat, kterými jsem se zabývala v této práci. Uvědomuji si, že záběr otázek je široký, ale vzájemně se otázky doplňují a mají mezi sebou vzájemné souvislosti.

Velmi zajímavým tématem se stala otázka č. 20 esperanto a s ním spojené perzekuce. Jelikož esperanto vytvořil L.L.Zamenhof, který byl židovského původu a přímo v Pardubicích byl první klub založen MUDr. Stanislavem Shulhofem, který rovněž pocházel z židovské rodiny. Tato skutečnost vytvořila v době antisemitismu silný tlak pro potlačení esperanta. V době II. Světové války nacistické Německo aktivně brojilo proti umělým jazykům, zvláště pak proti esperantu. V rámci těchto tendencí byl vydán dekret (himmlerovým jménem), kterým se nařizovala likvidace skupin zabývajících se umělými jazyky, a to do termínu 15.července 1936.

Jak vypověděl plukovník SS J. Weisinger (vykonavatel deportace rodiny Zamenhofovy), plnil zvláštní rozkaz kanceláře šéfa bezpečnosti policie R. Heydricha. Jak z této věty vyplývá, esperanto se stalo důvodem pro provádění násilí na lidech jak židovského, tak i gójského původu. Gestapo označovalo esperanto nejdříve za jazyk komunistů a následně za tajný jazyk Židů.

V období komunistů bylo pouze esperantistům doporučováno ustát v jejich činnosti. Jelikož jako všeobecně užívanější jazyk měla být ruština a esperanta již nebylo potřeba.

Další okruhy mého zájmu a výzkumu jsou obsaženy v dotazníku, který jsem podávala k vyplnění svým respondentům. Otázky objevující se v dotazníku:

- Věk, pohlaví, vzdělání, povolání respondentů
- Kdy jste se prvně seznámil/a s esperantem a jak dlouho se mu aktivně věnujete?
- Jaké jiné jazyky ovládáte?
- Učil/a jste se esperanto sám/a, na dovolené, v kolektivu nebo dopisovací formou?
- Co pro vás znamená esperanto, čím Vám obohatilo život?
- Máte nějaké esperantské přátele v ČR nebo v cizině? + př.
- Konkrétní využití esperanta v běžném životě (četba, aj.) , + př
- Účastníte se (učastnili jste se) nějakých esperantských akcí v ČR či v zahraničí?
- Vaše činnost spjatá s esperantem (organizační)
- Využíváte internet ke komunikaci v esperantu? + př.
- Vyjadřujete se v esperantu veřejně? (literatura, články, publikace, přednášky, aj)
- Ovládá tento jazyk i někdo jiný z Vaší rodiny?
- Odebíráte nějaké časopisy, informační materiály o esperantu (Informilo, Starto)?+ př
- Posloucháte v esperantu radio, hudbu..?
- Jakých esperantských organizací jste členem?
- Jak vidíte budoucnost esperanta?
- Mělo by mít status oficiálního světového jazyka?
- Využíváte služeb Pasporta servo a při jakých příležitostech? +př.
- Slavíte Zamenhofův den?

- Setkali jste se s nějakou formou perzekuce státními orgány před rokem 1989? (otevřená korespondence, výslechy, aj.)
- zdají se Vám sny v esperantu, přemýšlíte v esperantu? (nejvyšší stupeň identifikace s kulturou)

Cílem této práce nebylo jen zjištění aktivity esperantistů v Pardubicích, ale i začlenění se do skupiny a nahlížení na tuto problematiku z jiných úhlů. Navázat také na tradici své rodiny a začít pracovat s touto zajímavou myšlenkou. Součástí výzkumu byla (a je) spoluúčast na různých esperantských akcích např. Zamenhofův den, esperantský Silvestr v České Třebové nebo školení ve Wikipedii aj. Mezi nejdůležitější akce, které se uskuteční v roce 2009 je 100 leté výročí esperanta v Pardubicích (v Rybitví) a UK v Bialystoku (150.leté výročí narození L.L.Z.). Rok 2009 bude velmi zajímavý a bohatý na různé události.

2. METODIKA

2.1.Předmět výzkumu

Jak jsem již uvedla v úvodu této práce, okruh mého výzkumu se týkal esperantistů v Pardubicích. Na začátku této práce jsem operovala z různými směry a myšlenkami týkajícími se této práce. Tyto myšlenky se během práce měnily a upravovaly. Měnily se také podle mé pozice ve výzkumu. Na začátku mé práce mi ve volbě a ustálení se v oblasti tématu napomohla kniha Umberta Eca „Jak napsat diplomovou práci“. Vedla jsem se myšlenkou zvolit si téma, které je přesně vymezené (skupina) a k němuž lze získat dostupné informace. Při výběru předmětu své práce jsem se řídila poučkou U. Eca „Kdo chce psát diplomovou či dizertační práci, musí si najít takové téma, které je schopen zpracovat“ (Umberto ECO, str. 27).

Téma jsem si zvolila jelikož je mi blízké, a s některými respondenty jsem se již znala. Také jsem měla k dispozici různé materiály, ze kterých jsem mohla čerpat. Toto téma je pestré a dle mého názoru je myšlenka jednoduché mezinárodní komunikace

velmi zajímavá a užitečná. Může být jednoduchým řešením při složitých mezinárodních kontaktech. Oblast Pardubic jsem si zvolila pro jeho znalost a výjimečnost z historických souvislostí (vznik I. Učebnice esperanta pro Čechy).

Důležité a zajímavé dokumenty uvádím k dispozici na CD v příloze této práce, abych zbytečně nezatežovala tuto práci.

2.2. Výzkumné metody

Během svého výzkumu jsem použila techniku narativních rozhovorů a především dotazníky. Respondenti mi podávali kontakty na další samideany (lidé sdílející stejnou myšlenku) a také na užitečné odkazy a zdroje.

Respondentce D jsem nejprve svůj dotazník předložila v mluvené formě, ve formě interview. Nasledeně jsem nabídla respondentce možnost vyplnit dotazník ještě jednou, tentokrát v písemné formě. Dotazník a interview se viditelně v mnohém lišily (ukázka viz. Příloha D1).

Jelikož respondent se domníval, že mi již spoustu informací podal při interview, již je do písemného dotazníku neuvedl, jelikož se domníval, že tyto informace již mám. Měla jsem tedy možnost učinit tuto komparaci. Také jsem tento způsob využila u respondentky B. Naopak respondentu F jsem podala pouze dotazník bez interview. Vrácený dotazník byl velmi podrobný až vypravěčský. Respondent mi chtěl zřejmě přiblížit svou zkušenost s jazykem co nejvěrněji včetně podrobností. Všichni respondenti mi shodně přislíbili, pokud v dotazníku bude nějaké bílé místo, že jej případně doplní.

Zajímavou otázkou výzkumu se stalo vyplňování dotazníků. Je zajímavé sledovat a zkoumat, jaké různé faktory ovlivňují vyplňování dotazníků. Mezi hlavní faktory patřil čas, který měl respondent k dispozici, zda respondent vyplnil dotazník sám nebo spolu s jiným respondentem, pokud s respondentem byl veden rozhovor na stejné téma s kladením stejných otázek a pak předložen znovu, tentokrát k písemnému projevu.

Shodné odpovědi dotazníků mohou být také způsobeny tím, že tito lidé mají dost podobný postoj a stejné názory, spojuje je jednotná myšlenka.

2.3.Etika

Do této kapitoly bych ráda promítla mé zkušenosti, se kterými jsem k výzkumu přistupovala a ty, které jsem získala v rámci průběhu výzkumu.

Jedním z důvodů volby tématu je to, že pocházím z esperantské rodiny. S esperantem jsem byla v kontaktu již od svého dětství. Důvodem proč jsem se mu nevěnovala aktivně již dříve je, že mi bylo esperanto intenzivně předkládáno.

Pokud je někomu něco aktivně nabízeno, může to vnímat jako určitou povinnost a nemusí si uvědomovat cennost předkládaného tématu. Za svého dětství jsem se pasivně účastnila některých esperantských akcí. Mezi tyto akce patřila nejen občasná účast pravidelného setkávání esperantistů tehdy při KD Dukla, ale i aktivity mé babičky, mezi které patřilo roznášení letáků s nabídkou výuky esperanta lidem po Pardubicích.

Esperanto jsem se učila ve své rodině, následně na Letním esperantském táboře SET (Somera esperanta tendaro – Letní esperantský tábor) v kurzu. V dnešní době využívám lernu.net a znalosti samideanů. V rámci výuky esperanta v SET jsem absolvovala kurz B a C. Od začátku svého výzkumu (březen 2008) se průběžně učím jazyk, shromažďuji informace, setkávám se s respondenty, komunikuji i s jinými esperantisty. Také během sběru informací získávám potřebné informace z historie esperanta.

V současnosti nejvíce používám internet jak k výuce jazyka, tak i ke shromažďování a vyhledávání informací z historie jazyka. Mohla jsem si sama vyzkoušet zkušenosti svých respondentů s internetem i s publikacemi. Na základě

doporučení respondentů jsem si vyhledávala internetové stránky s esperantskou tematikou.

V průběhu výzkumu jsem měla obavy jaké věci jsou důležité a jaké nikoliv, o čem se zmínit a co je pouze pro mou potřebu. Filtrování informací tento postoj ještě více měnilo a hlavně skutečnost, že jsem se stala členem EK Dr.Schulhofa. Ve skutečnosti, že jsem členem součástí EK Pardubice, můžeme vidět několik výhod i nevýhod zároveň. V každém případě se můj zájem a postoj měnil s mou pozicí v této komunitě. Díky respondentům a jejich vzpomínkám mi byla dána možnost přístupu k velkému množství informací a historických skutečností.

Moji pozici mezi respondenti mohl ovlivňovat i fakt, že si byli vědomi mé úzké rodinné vazby s významnou pardubickou esperantistkou. To mohlo na některé respondenty zapůsobit pozitivně či negativně. Zatím jsem se setkala pouze s pozitivními reakcemi na svou osobu.

Harmonogram výzkumu:

Lernu.net – registrace 19.3.2008

Vyhledání uživatele Ladek a Zirland

ČEJ – registrace 30.4.2008 (<http://www.esperanto.cz/cxej/>)

Docházení za respondenty

Setkání s manželi Schulhofovými - Při pořizování fotodokumentace k postavě MUDr. Stanislava Schulhofa jsem se na pardubickém židovském hřbitově seznámila s vnukem pana S.S. Stanislavem a jeho manželkou paní Zuzanou.

EK Dr. Schulhofa – členství, listopad 2008

Zamenhofův večer – 15.12.2008 + distribuce dotazníků

Esperantský Silvestr v České Třebové – 29.12.2009

Člen UEA – 31.1.2009

Školení Wikipedie – 26.1.2009

2.4.Respondenti

Dotazník jsem vytvořila na základě rozhovorů se svými respondenty. Na formulář dotazníku jsem nevypisovala údaje o tom, pro co je dotazník určen a hlavičku fakulty. Dala jsem přednost osobnímu kontaktu s respondentem a vysvětlení na jeho otázky týkající se dotazníku.

Většinu dotazníků jsem předala svým respondentům 15. 12. 08 u příležitosti narození L.L.Zamenhofa, kdy bylo společné setkání esperantistů. Tohoto setkání se účastnili i lidé, kteří nejsou aktivní esperantisté, ale sympatizují s touto myšlenkou a také 1 respondent, který měl zájem o členství v klubu dr. Schulhofa.

Také jsem se snažila vyhledat respondenty na internetu . Na internetovém serveru lernu.net, jehož jsem členem, jsem vyhledala dva uživatele, kteří měli ve svých profilových údajích místo pobytu Pardubice. Ladek (34 let) a Zirland (27 let). Uživatelům jsem poslala zprávu s žádostí o vyplnění dotazníku. Odpověděl mi pouze uživatel Ladek, který dotazník vyplnil.

Další respondenty jsem oslovila přes klub dr. Schulhofa.

Konečný počet respondentů, kteří byli ochotni vyplnit můj dotazník je 11. Esperantu se samozřejmě věnuje více lidí a uvědomuji si, že uživatelů je více. Také existují lidé s vědomím existence esperanta a také s určitou zkušeností s tímto jazykem. Můj výzkum zaměřil určitý výzkumný vzorek uživatelů esperanta.

3.VÝZKUM

3.1.Výzkumné otázky

1. Věk, vzdělání, povolání, pohlaví				
Respondent	Věk	Vzdělání	Povolání	Pohlaví
A	34	SŠ	Návěstní technik	♂
B	44	SŠ	Knihovnice	♀
C	75	VŠ	Stavební inženýr/D	♂
D	79	VOŠ	Úřednice/D	♀
E	67	?	Stavební technik/D	♂
F	58	SŠ	Sekretářka /ID	♀
G	48	VŠ	Ekonomka	♀
H	50	SEŠ	Úřednice	♀
I	54	vyučen	Mechanická el. Zař.	♀
J	68	SOŠ	Úřednice/D	♀
K	83	?	Nástrojář/D	♂

Tab.č.2

Jak vyplývá z tabulky lidé, kteří se věnují esperantu, jsou převážně staršího věku (D= důchodce, ID= invalidní důchodce). Toto potvrdilo jednu z mých základních hypotéz. Tuto skutečnost jsem na začátku výzkumu předpokládala.

Dle mého názoru je jedním z faktorů, že v dnešní době upadá zájem o nějakou formu mezinárodní komunikace právě v esperantu, a hlavně díky všudypřítomné angličtině už většina lidí nemusí cítit potřebu hledat nějaký jiný. Angličtina je velmi rozšířená a některé pojmy jsou v běžném manuálu každého člověka.

Zastoupení uživatelů esperanta je 7 žen a 3 muži. Dle respondentky F se esperantu v Pardubicích věnovaly převážně ženy. Respondentka F uvedla př. ze své rodiny, kdy její otec na otázku, proč se nevěnuje esperantu, řekl: „ stačí když to umí

manželka“. Mnohdy ale i muži byli nuceni naučit se alespoň pár slov pokud si chtěli promluvit s cizincem, který ovládal esperanto a spojoval je stejný zájem či profese. Pokud rodinu, kde jeden člen hovořil esperantem, navštívil cizinec, většinou se i ostatní členové rodiny byli nuceni naučit alespoň základy jazyka, aby nebyli vyčleněni z konverzace, komunikace.

2. Kdy jste se prvně seznámil/a s esperantem a jak dlouho dlouho se mu akt. věnujete?		
Respondent	Seznámen se s eperantem	Aktivní
A	2003	4
B	1986	
C	1989	20
D	1953	56
E	1960	30
F	1965	
G	1994	15
H	Od narození	stále
I	Od narození	
J	1966	Stále
K	1945	Aktivne do 1999

Tab.č.3

Jedna z mých hypotéz se týkala toho, že touhu po mezinárodní komunikaci pociťovali lidé, kteří žili v nějaké nepříliš svobodné době či období. Jediná možnost svobodné komunikace byla korespondence, „neomezená“. Mnoho lidí v době komunismu nemohlo cestovat a ani získávat informace o cizích zemích a jejich kulturách. Tuto skutečnost respondenti shodně zdůrazňovali. Také to byla asi jediná možnost, jak se dozvědět o životě mimo Českou republiku a vycestovat byť s určitými komplikacemi. O této problematice viz. kapitola 20.

Nejvíce respondentů se učilo jazyku v období po druhé světové válce či v průběhu komunismu, což odpovídá mé hypotéze o určité formě svobody v nesvobodné době. Většina respondentů se esperantu věnuje stále a velmi aktivně.

3. Jaké jiné jazyky znáte?							
Respondent	Angl. j.	Něm. j.	Rus. j.	Fr. j.	Bul. j.	Pol. j.	Slov. j.
A			A				A
B	A	A					
C	A	A	A			A	
D		A	A				
E		A	A				
F	A	A	A				A
G	A	A	A	A			
H					A		
I			A				
J	A		A				
K		N					

Tab.č.4

Setkala jsem se celkem se 7 typy jazyků, které určití respondenti znají na určitých úrovních. Zajímavé je srovnání věku uživatele a jazyk, který ovládá.

Většina uváděla, že zmíněné jazyky ovládá spíše pasivně, jelikož svůj čas věnují esperantu.

Zajímavá shoda je vidět u jazyků NJ 6 uživatelů, RJ 8 uživatelů, AJ 5 uživatelů, což je pochopitelné vzhledem k historickým souvislostem (období II. S.V., komunismus). Anglický jazyk ovládá 5 respondentů. Ojediněle se vyskytla francouzština, bulharština, polština. Velmi zajímavou skutečností je, že respondenti A a F jako cizí/jiný jazyk uvedli slovenštinu.

Esperanto je přínosné při úvodu k výuce ostatním jazykům, přípravnou hodnotu pro následné studiumrodních jazyků. Velmi zajímavou myšlenkou, která byla dokazována na různých experimentech, esperanto má propedeutickou hodnotu, která

byla dokazována na různých výzkumech. Znamená to, že pokud se určitá skupina lidí bude učit esperanto jeden rok a poté např. němčinu 2 roky, bude dosahovat lepších výsledků než skupina, která by se věnovala němčině celé 3 roky. Tuto skutečnost v roce 1908 jako první zaznamenal Anton Grabowski. Uživatelka B uvedla, že při její práci (překlady, archivace aj.) ji esperanto velmi pomáhá při překladech např. latinských výrazů (rostliny, živočichové, termíny). Slouží tedy k snadnější orientaci v cizojazyčných textech díky své jazykové podobě.

4. Učil/a jste se esperanto sam/a, na dovolené, v kolektivu nebo dopisovací formou?					
Ly provent	Samostudium	Kolektiv/kurz	Při dovolené	Dopsiovací f.	internet
A	A				A
B		A			
C	A				
D		A			
E	A	A			
F	A				
G		A			
H	A	A	A		
I		Letní tábor			
J		A			
K				A	

Tab.č.5

Výuce po internetu se věnoval/uje pouze respondent A. Je to způsobeno jeho věkem, jelikož ostatní respondenti se jazyk učili v době, kdy internet neexistoval. Tito respondenti se učili formou samostudia či v kolektivu. Většinou esperanto studovali při jazykových kurzech a seminářích. Zajímavým faktem je existence lidí, kteří se narodili do esperantské rodiny a s tímto jazykem byli v denodenním kontaktu. Tito lidé měli výhodu, že měli přístup k písemným pramenům (učebnice, slovníky), měli možnost komunikace, k odposlechu jazyka aj.

Dopisovací formu použil pouze respondent K. Nejčastěji se respondenti učili jazyku samostudiem. Nejznámější učebnice je od Theodora Kiliána, ale existují i jiné. Díky sdružování a setkávání se na esperantských výletech či akcích (pochod do Ležáků, dnes semináře Doksy, Český ráj) slouží k vzájemnému setkávání a procvičování jazyka. Jazykové semináře jsou orientovány na procvičování jazyka a komunikaci, řešení jazykových otázek ohledně esperanta.

5. Co pro Vás znamená esperanto, čím Vám obohatilo život?						
Respondent	Mezinárodní komunikace	Přátelé	Cestování	Informace	Volný čas/ zábava	jiné
A				A	A	
B		A			A	
C	A					
D						MOC JI OB
E		A	A			
F		A	A			
G		A				
H		A	A			kolektiv
I		A				
J		A				společn
K	A	A			koníček	

Tab.č.6

Nejčastější odpovědí na tuto otázku je, že díky esperantu získali respondenti přátele. Respondenti také uvádí, že jim život obohatilo moc, tzn. že ho považují za velmi důležitou součást jejich života. Hlavní společný faktor je, že tento jazyk napomáhá k sdružování lidí a odbourává tak možnou samotu. Samota je velmi častý pocit, vnímaný intenzivněji staršími lidmi. Esperanto pomáhá získávat přátele a aktivně trávit čas. Díky získávání přátel respondenti cestují a vzájemně se navštěvují.

6. Konkrétní využití esperanta v běžném životě				
Respondent	Četba	Dopisování	Konverzace/kom.	Jiné
A	A-		A	NET
B	A			
C	A		A	NET,LIT VYŽITÍ
D		A	A	
E	A			
F		A		návštěvy
G		A		
H			A	
I		A	A	
J	A	A	A	INFO
K	A		A	info

Tab.č.7

Většina respondentů používá esperanto velmi často ke své komunikaci. Pro většinu respondentů je esperanto pevnou součástí jejich života a tak je zřejmě pro ně těžké rozepsat své aktivity do dotazníku. Respondenti se věnují komunikaci písemné a hlavně pomocí internetu.

7. Máte nějaké esperantské přátele v ČR nebo zahraničí?		
Respondent	ČR	Zahranicí
A		A
B		A
C		A
D	A	A
E	A	A
F		A
G	A	A
H	A	A
I		samožř
J		A – Něm.,Fr,HI,Togu
K	dříve	

Tab.č.8

Tuto otázku vnímali respondenti jako za automatickou , jelikož díky esperantu komunikují s ostatními , díky esperantu získávají přátele a díky účasti na

různých akcích i v zahraničí mají i zahraniční přátele. Také proto, že je tento jazyk určen pro mezinárodní komunikaci.

Oblasti mezinárodní komunikace (dopisování) je velmi cennou informační příručkou Jarlibro. V této publikaci jsou informace s adresami esperantistů z celého světa.

Jarlibro mají k dispozici lidé, kteří jsou členy UEA, ale je možné do něj nahlédnout u respondenta D. Na základě podobných zájmů či profesí se esperantisté sdružují a komunikují. Pravidelné akce a schůzky dávají možnost k uzavírání různých přátelství. S několika respondenty jsem se dne 29.12.2008 účastnila esperantského Silvestra v České Třebové. Tato akce byla spíše setkáním přátel než-li esperantskou akcí.

8. Účastníte se (A), účastnili (AD) na nějakých esperantských akcích v ČR a v zahraničí?		
Respondent	ČR	Zahraníčí
A	A	
B	A	A?
C	A	A
D	A?	AD
E	A	A
F		AD
G	A	?
H	A	A
I	Na mnoha	
J	A	A
K	Dříve? SET, sjezdy	

Tab.č.9

Starší respondenti se již tolik aktivně neúčastní na akcích mimo ČR, ale dříve se jich zúčastňovali pravidelně.

Záleží tedy spíše na atraktivnosti a důležitosti akce. Přípravované akce se probírají na pravidelných schůzkách klubu. O účasti na různých akcích se pořizují zápisy s podpisy zúčastněných do kroniky EK (Esperantský klub).

Časopis Informilo distribuuje nejrůznější pozvánky na akce. Mezi akce, které EK klub nabízí od 1.1.2009, patří jazykový seminář Skokovy, organizovaný AEH a 100-jara jubileo EK Pardubice, který bude probíhat v Rybitví. Kopii přihlášky vkládám do příloh této práce.

9. Vaše činnost spjata s esperantem (organizační)?		
Respondent	Dříve	Dnes
A	-	
B	Vedla 2 roky kurz pro pokročilé na Dukle (Pce)	-
C	Předseda revizní komise ČES (12let)	Čestný člen ČES Hospodář pardubického klubu a AEH
D	Funkcionářka od 1960	Členka ústředního výboru ČES Učitelka esp. 30 let
E	Spoluorg. Konference ČES v Rybitví (1990?) Spoluorg. Kongresu ICEM v Rybitví (1993) Spoluorg. Kongresu AEH v Seči (2007) Esperantské dny v Pardubicích (12x?)	Člen výboru klubu Dr. Sch Ulhofa Předseda AEH
F	-	-
G	-	-
H	-	Org. Pomoc akcí AEH Pomoc při vydávání Informila
I		Propagace, vývěš skřínky, fotografování
J		ČES členka kontrolní

		komise AEH členka výboru, redakční rady Informilo
K	EK KD Dukla, vedení Budování + org SET Tajemník ČES	

Tab.č.10

Většina respondentů se podílí na existenci a chodu klubu, ale i na vzniku informačních materiálů , časopisu Informilo pro AEH aj. (např. brožura k 100 letům EK Pardubice). Pomáhají organizačně a stále se učí novým věcem.

10. Využíváte internet ke komunikaci v esperantu?		
Respondent		
A	A	
B		N
C	A	
D	A	
E	A	
F		N
G	A	
H	A	
I	A	
J	A	
K	N?	

Tab.č.11

V dnešní době je velmi významným nástrojem ke komunikaci internet. Internet neslouží pouze k bližší a snadnější komunikaci, ale také slouží k snadnějšímu přístupu k odborné a jiné literatuře, tuto skutečnost ve své knize Interlingvistika uvádí i Detlev Blanke, který také uvádí, že zpřístupnění odborné literatury neustále roste. Tuto skutečnost mohu jen potvrdit, jelikož při vyhledávání na internetu jsme objevila velké množství důležitých dokumentů, ale i beletrie v esperantu.

Internet používají téměř všichni respondenti až na F, B a K. Díky němu společně komunikují mezi sebou či s ostatními esperantisty (např. Skype, Ipernity). Dne 26.1.2009 proběhlo školení jak pracovat se zdroji ve Wikiipedii, jak vkládat články, fotografii aj. Na této akci se účastnilo 11 členů EK a AEH. Aktivně se podíleli na průběhu školení, nacvičovali si jednotlivé postupy a dotazovali se na nejasnosti.

11. Vyjadřujete se v esperantu veřejně ?				
Respondent	Články	Přednášky	rozhovory	jiné
A				Dříve
B	-	-	-	
C	A			
D				
E	A	A	A	
F				
G	-	-	-	-
H	-	-	-	-
I	N			
J				překlady
K	N			

Tab.č.12

Respondenti připravují různé příspěvky do Informila, do Kapky pro pardubickou knihovnu, pro jiné časopisy např Senior aj. Také podávání informací na skype, ipernity apod. Díky respondentovi D jsem se dozvěděla o existenci serveru ipernity. Také si připravují články na rozličné akce např. přednášky a semináře.

Mezi tyto informace patří také zápisky z cest, setkání aj. V Informilu se objevil článek od respondenta D o Silvestru v České Třebové, kterého jsem se účastnila. Součástí příspěvku je i fotografická dokumentace večera (viz. Příloha na CD).

12. Ovládá tento jazyk i někdo jiný z Vaší rodiny?	
Respondent	
A	-
B	-
C	-
D	A 4
E	A
F	A 1
G	-
H	A 2
I	A
J	A 2
K	A

Tab.č.13

7 členů odpovědělo, že některý člen z jejich rodiny tímto jazykem hovoří. Výhodu v tom pocházet z esperantské rodiny respondentka F vidí v tom, že znala ten jazyk od dětství, např. věděla kam vložit přízvuk a už byla obeznámena s jeho aktivním použitím. Také měla přístup k různým informačním materiálům, např. časopisy Heroldo, Popola cxinio a Jarlibro. Jarlibro pro ni znamenalo nejvíce, jelikož přes něj získávala kontakty k dopisování. Jarlibro je všeobecně vnímáno jako velmi cenný zdroj potenciálních přátel a známých.

13. Odebíráte nějaké časopisy, informační materiály o esperantu?					
Respondent	Informilo	Antaŭen	Staro	Jiné	
A				Intenra cia fervojis to	
B	A		A		

C	A		A	Litova stelo	
D	pochopit elne				
E	A	A		Sennaci ulo (FR) Fresxo (PL)	
F	A		A		
G	A				
H	A		A		
I					ano
J	A	A	A	+ v klubu	
K			A		Hero ldo dřív

Tab.č.14

Nejčastějším časopisem, který esperantisté odebírají, je Informilo, které je vydáváno v Pardubicích a Starto, který je hlavním časopisem v ČR. Někteří respondenti si objednávají tiskoviny v cizině (respondenti A,C,E) či si půjčují magazíny v klubu (respondent J). Také je možné vyhledávat časopisy na internetu či si je půjčit od jiných svých známých.

14. Posloucháte v esperantu radio, hudbu...?		
Respondent		
A	A-R, H	
B	Uvítala by možnost CD	
C	A-R	
D	A-R	
E	A	
F	-	
G	A	

H	A-H	
I	A-H	
J	občas	
K	Již N	

Tab.č.15

Většinou respondenti poslouchají v esperantu spíše rozhlasová vysílání než hudbu. Např. respondentka D je velmi zaměstnaná aktivitami spojenými s činností EK a AEH, na hudbu jí tedy nezbývá příliš času. Respondent B by uvítal možnost nějakého hudebního nosiče.

Respondent D měl výstup v Brazilemském rozhlasu spolu se svým českým samideanem.

15. Kterých organizací jste členem?					
Respondent	AEH	ČES	EK Dr. Schulhofa	UEA	Jiné
A					IFEF
B		A			E-mentál
C	A	A	A	A	
D	A	A		A	
E	A		A		
F					neví
G	A				
H	A	A		A	
I	A	A	A		
J	A	A			
K		A			

Tab.č.16

Důvodem, proč pouze někteří respondenti (3) uváděli, že jsou členem klubu dr. Schulhofa je skutečnost, že členství v tomto klubu vnímají jako samozřejmé. Možným důvodem je skutečnost, že svaz AEH spolupracuje s EK Dr.Schulhofa. Také se zde objevily i jiné typy organizací, např IFEF sekce železničářů či E-mentál. Respondenti si

volí sekce dle svého zaměření, např. respondent A, který je zaměstnán u železničářů, si zvolil členství v IFEF.

Většinou jsou respondenti členy (čestnými) ČES, a v některých případech i UEA. Pouze respondent F neví, jakých organizací je členem, jelikož se esperantu věnuje samostatně a do různých organizací mohl být přihlášen svými rodiči.

16. Jak vidíte budoucnost esperanta?				
Respondent	propagace	mladí	Politika	jiné
A				Internet, užítost jazyka
B	-	-	-	-
C				Jazyková četnost, snadnost esp. Při emznin styku
D			A	
E		A	A	
F	A	A		
G	A			
H				pozitivně
I				Slibně
J			polit	
K				dobře

Tab.č.17

Budoucnost vidí respondenti vcelku pozitivně, nedůležitější je podle mých respondentů propagace v politice EU, nadějí spatřují v mládeži, která má entuziasmus.

17. Mělo/mohlo by mít status oficiálního světového jazyka?		
Respondent	Ano	
A	N	Jeden z jazyků EU
B	Volitelný jazyk na Š	
C	A	Zatím v EU strukturach
D	A	později
E	A	
F	A	
G	A	
H	A	
I	A	
J	A	Druhý jazyk
K	A	

Tab.č.18

Jak vyplývá z odpovědí, respondenti z převážné většiny zahrnují stanovisko, že esperanto by mělo mít status oficiálního jazyka. Častou odpovědí bylo, aby tento jazyk byl druhým volitelným jazykem, což zachovává původní myšlenku jak Jana Ámose Komenského, tak L.L.Zamenhova, necht' si národy zachovávají svou mateřštinu (respekt jazyků národních). Respondent A uvádí, že společnost zatím není připravena na zavedení esperanta, ale vidí jej jako jeden z jazyků EU. Také se objevují názory na zavedení esperanta do škol jako volitelný předmět (respondent B). V každém případě jsou odpovědi respondentů téměř shodné a status esperanta jako oficiálního jazyka vítají.

18. Využíváte služeb Pasporta servo?				
Respondent				
A	N			
B	N			
C	N			
D	A			
E	A			
F	N			
G	-			
H	A			

I	N zati m			
J	N			
K	N	NAVŠTEV A	DOPSIOVAT E	L U

Tab.č.19

Pasporta Servo je mezinárodní hostitelská síť (respondent D) určena pro uživatele esperanta. Každým rokem vychází adresář se jmény hostitelů ze všech částí světa. Respondent D je delegátem za Českou republiku a také již této službě využil. Ostatní respondenti spíše navštěvují a jsou navštěvováni lidmi, se kterými si dlouhodobě dopisují. V rámci komunikace v esperantu jsem i já získala pozvání do Izraele.

19. Slavíte Zamenhofuv den?		
Respondent		
A		N
B		N
C	A	
D	A	
E	A	
F		N
G	A	
H	A	
I	A	
J	A	
K		DŘÍVE

Tab.č.20

Zamenhofův den připadá na 15.12. je to den, kdy se narodil L.L. Zamenhof. V tento den si esperantisté připomínají tvůrce esperanta. Při této příležitosti se pořádají různá setkání a vzpomínkové akce. Jelikož je to zpravidla poslední schůzka před Vánoce, vyzývá k předávání malých dárků a k veselí. 15.12.2008 jsem se zúčastnila setkání EK Dr. Schulhofa. Při této příležitosti jsem mezi členy rozdala svůj dotazník.

Při setkání bylo 12 členů včetně jednoho potenciálního člena, který byl v minulosti velmi aktivní a psal příspěvky do významných esperantských časopisů. Toto setkání se sestávalo se dvou částí. První část této schůzky byla více formální a slavnostní. Proběhlo uvítání a zápis do kroniky doplněný podpisem zúčastněných. V této části se probíraly organizační problémy a plánované akce nadcházejícího roku. Mezi tyto akce patří výročí 100 let esperanta a UK v Bialystoku. Jelikož se budu také účastnit UK, podal mi respondent D potřebné informace. Závěr této akce byl neformální, společenský.

20. Setkali jste s nějakou formou perzekuce státními orgány před rokem 1989?		
Respondent		
A	N	
B	A	Kontrola korespondence
C	N	Nebyl esperantistou
D	A	Výslechy, otevřená koresp.
E	N	Ve voj. Službě, dopisy přes rodiče
F	A	Otevřený balík
G	N	
H	N	Ale zná případy
I	N	
J	A	Manžel propuštěn z práce Otevřená korespondence Ztracená korespondence
K	A	STB upozornění: "Bud' opatrný, nebo budeš mít průser".

Tab.č.21

Stalin považoval esperanto za jazyk špiónů, Hitler v něm viděl hrozbu, že se díky němu budou Židé sjednocovat.

Na otázku perezekucí mě navedli respondenti B a D. Získala jsem od nich velmi zajímavé odpovědi, a proto jsem tuto otázku zahrnula do svého dotazníku.

Nejčastější projevy perzekuce jsem zaregistrovala v období II. Světové války a v období komunismu. V období nacistického Německa bylo esperantská činnost zastavovaná a všechny umělé jazyky měly být zlikvidovány do 15.července 1936. V období komunismu byly esperantské aktivity kontrolovány a sledovány.

Nejčastější střetnutí s problematikou perzekucí bylo v oblasti kontroly korespondence. Také slovní výhrůžky nebo různá doporučení (respondent K).

Největší zkušenost s perezekucemi měla respondentka D, která byla dlouze vyslýchána po své zahraniční cestě a nucena k činnosti pro StB. Tato činnost měla zahrnovat překlady dopisů esperantistů do češtiny, kontrola jejich obsahu. Toto respondentka D rezolutně odmítla.

Obviňovali ji z vynášení informací o České republice a o jiných informací respondentka poskytla vyslýchajícímu svůj deník se zápisky z cest.

Respondetce J propustili manžela z práce kvůli esperantské komunikaci. Také jsem se setkala s informací, že na různých setkáních se účastnili i „tajní“ agenti, kteří kontrolovali tyto akce. Esperantská činnost tedy byla sledována. Existovala zjevně obava o „nekalé“ činnosti uživatelů esperanta. Respondenti si na tuto dobu pamatují. Respondentka F se neseťkala přímo s touto situací, ale její mamince v 50. letech chodily dopisy přes cenzuru, v letech 67-8 byla doba uvolněná a nevzpomíná si na žádné potíže, když ale respondentka nastoupila v 87. do zaměstnání již to znamenalo problém. Bylo jí doporučeno, aby si nedopisovala z esperantisty s ciziny, jelikož pracovala na speciálním oddělení pro vojenské učely.

Později jí bylo povoleno, aby si dopisovala, ale nesměla uvádět informace o práci, přímo řečené, ani kde je, co se tam dělá apod.

Respondentka tedy ukončila dopisování se svými přáteli a její korespondenci převzala její maminka. Po ukončení tohoto zaměstnání se k dopisování vrátila.

21. Zdají se Vám sny v esperantu, přemýšlíte v esperantu?			
Respondent	Sny	přemýšlení	POZNÁMKY
A	A?		
B		A-	
C	N	O esperantu	
D	A	A	
E			A
F		A	
G	N		
H	N		
I	N	N	
J		A	
K	Dříve ano	Dříve ano	

Tab.č.22

Jelikož se esperanto stalo pevnou součástí většiny respondentů objevuje se pochopitelně v jejich myšlenkách, přemýšlí o něm či v něm. Méně často mi respondenti odpovídali, že se jim sny v esperantu zdají (pouze E, D). Nejprve k otázce přistupovali s nedůvěrou, opatrně až s pobavením, ale i přesto jsem získala velmi zajímavé odpovědi, jak v dotazníku tak i při rozhovorech.

3.2.Akce

Zamenhofův večer 15.12.08

Esperantský klub se schází každé pondělí v roce. Poslední schůzka roku 2008 připadla letos na pondělí 15., kdy se narodil L.L.Zamenhof. U příležitosti této akce se na začátku setkání vzpomělo na tohoto zakladatele esperanta a následně se řešily nadcházející situace. Tento den jsem byla oficiálně přivítána mezi ostatní esperantisty spolu s panem K.K

V rámci setkání se řešila nadcházející UK v Bialystoku, kdo se zúčastní. Byly podány bližší informace a řešily se přihlášky. Na tento kongres pojedí z Pardubic asi 5 lidí.

Na konci setkání jsem rozdala dotazníky a podala respondentům informace o jeho využití a vyplnění.

Další akcí, které jsem se účastnila, byl Silvestr v České Třebové dne 29.12.2008. Tato akce byla vedena tématicky (Kabaret). Účastnili se lidé celkem z 25 měst z České republiky a měla jsem tak možnost mluvit s velkým počtem aktivních esperantistů. V rámci tohoto večera jsem spolu se členem EK Pardubice předvedla menší kabaretní scénku („Kočka nebo pes?“, Josef Kainar). O této scénce a Silvestru se ve věstníku Informilo objevil článek.

Další akcí bylo školení ve Wikipedii dne 26.1.2009, kterého se účastnilo 11 lidí. Přednášející Pavla Dvořáková zdůraznila roli Wikipedie pro esperantisty. Také zdůraznila snahu po kvalitě a věrohodnosti informací, které jsou zde předkládány, protože velké množství studentů vyhledává informace právě zde (zkušenost Jana SOKOLA). Je také důležité, že jsou články volně k dispozici a snadno dostupné. Mezi členy EK Pardubice byli i členové jiného klubu. Role Wikipedie je i propagační a důležité je, že se v esperantu informace píšou i vyhledávají. Právě samotný článek o esperantu v češtině je pokládán za jeden z nejvíce kvalitních. Během kurzu si členové EK sami vyzkoušeli možnosti, které Wikipedia Wikimedia commons nabízí. Řešila se také otázka kvality informací, odstranění přehnaného překládání, eliminace vyskytujících se duplicit. Bylo navrženo, aby si členové procházeli články a při objevení chyb korigovali text.

Zeměpisné názvy by měly zůstat v daném jazyce. V rámci školení jsem se dotazovala na možnost uchovávat esperantské materiály, převážně tedy kronik do

elektronické podoby. Toto by nejen zachovalo informace ostatním generacím, ale vedlo by to k zpřístupnění informací ostatním.

Letošní rok čeká pardubické esperantisty několik akcí, mezi ty nejdůležitější bezesporu patří mezinárodní setkání k příležitosti 100 let od založení EK Dr. Stanislava Schulhofa a výroční schůze AEH-IKEH. Tato akce se uskuteční v období 3.7. 09 až 5.7. 09.

Ještě dříve se ale uskuteční již tradiční Jarní jazykový seminář v penzionu Espero 14.4.-19.4. 09.

Několik pardubických esperantistů, mezi které již také patřím, se chystá na 94. Světový (mezinárodní) kongres, který se koná v Byalistoku v Polsku. Již 5 pardubických esperantistů přislíbilo svou účast.

3.3.Zdroje informací

Mezi moje hlavní zdroje informací patřili ochotní respondenti. Dále jsem nacházela informace v knihovnách a hlavně na internetu. Na internetu je velké množství různých informací různé kvality a je třeba je tedy obezřetně přijímat a zpracovávat. Hodně knih lze nalézt v elektronické podobě. Jak jsem uvedla na začátku této práce, první esperantská učebnice od F. V. Lorence je volně dostupná na internetu.

Při vyhledávání informací jsem na internetu narazila na zajímavý odkaz na esej z univerzity v Plzni. Věřila jsem, že v této eseji naleznu potřebné nové informace a nebo alespoň odkaz na použitou literaturu. Tato esej se zabývala esperantem a turismem. Bohužel celá esej byla opsaná publikace Josefa Vondrouška. Jedním z možných důvodů, proč byla esej opsaná je to, že je to nepříliš široké téma, příliš lidí se o ně

nezajímá a některá literatura není tak dostupná. Zmíněná publikace byla vydána pro potřeby SET Lančov. Tato brožura není snadno dostupná a nedá se nalézt v běžných knihovnách .

Důležité informace jsem získala od svých respondentů, zvláště pak od respondenta D, který mi poskytl k zapůjčení publikace ze své knihovny. Některé informace jsem získala přes emailovou korespondenci se studentkou, která na podobné téma psala svou závěrečnou práci.

V rámci vyhledávání informací jsem využila možnost zakoupení publikací, které nabízí různá nakladatelství. Využila jsem jak služeb českého nakladatelství (KAVA-PECH), tak i slovenského (ESPERO).

4.ZÁVĚR

Esperantisté v Pardubicích jsou lidé, kteří mají velký zájem o informace všeho druhu a také se nebojí nových věcí, jako např. výtvarných děl moderní doby, jako jsou výpočetní technika, internet, nebo digitální fotografování. Velice často se při své práci (jiné) setkávám s větou „,jsme příliš staří na takové věci“ slýchám to od lidí, jejichž věk je daleko nižší, pohybuje se okolo 55 až 60 let. Průměrný věk těchto lidí je 60 let a s podobnou stereotypní větou jsem se u nich nikdy nesečkala. Jsou to lidé, kteří se nebojí a mají obrovské množství životní energie, vitality a entuziasmu. Díky nim a jejich vitalitě je esperanto v Pardubicích stále živé. Věnují se mu převážně starší lidé, ale s obrovskou energií a zápalem, který je více než záviděníhodný. Kvůli svému věku jich už mnoho necestuje tolik jako dřív, ale to neznáměna pokles jejich aktivit. Sama respondentka D již na velké akce jako je UK letošního roku nepojede, ale je stále v živém kontaktu se svými zahraničními přáteli. Také poskytuje službu Pasporta servo, takže ji navštěvují cizinci. Respondenti již tolik necestují a je možné, že záleží na atraktivnosti

akce. Mnozí cestují i se členy své rodiny. Věk tedy není omezující, všichni svůj čas a energii vkládají do aktivit spojených s esperantem, žijí jim. Mladší generace a uživatelé zatím vnímají esperanto jako volnočasovou aktivitu, díky které se mohou dozvědět spoustu zajímavých informací ze světa. Ale také oni se zamýšlí nad jeho budoucností, kterou vidí vcelku pozitivně.

Mým cílem je zdokonalit své jazykové i historické znalosti, toto se mi daří díky (konverzaci) rozhovorům a schůzkám s respondentkou D. Díky jejím vzpomínkám a zkušenostem, které mi předkládá, mohu některé věci vidět i z jiných úhlů a dotváří mi celkový pohled na situaci esperanta v Pardubicích. V rámci svého výzkumu jsem se velmi náhodně setkala s potomkem MUDr. Stanislava Schulhofa s panem Stanislavem Schulhofem a jeho manželkou. Ti, přestože se esperantu nevěnují, vidí v něm velmi zajímavou možnost komunikace mezi lidmi i na mezinárodní úrovni.

Zjistila jsem také, že velké množství lidí v Pardubicích je srozuměno s existencí esperanta na různých úrovních. Aktivně se mu věnují již menší počty uživatelů a sdružují se pouze někteří. Svým výzkumem jsem oslovila členy v okruhu EK Dr. Schulhofa. Od svých respondentů vím o několika dalších méně aktivních uživatelích.

Dříve byla aktivita esperantistů v Pardubicích více vidět, např. propagační materiály a letáky ve městě (viz. Fotografický materiál v příloze na CD). Nyní je hlavním propagačním materiálem v Pardubicích propagační skříňka na Skřivánku, internet a články např. v časopise Kapka.

Nadále se budu věnovat tomuto velmi zajímavému tématu a účastnit se esperantského kulturního života. Jako člen EK Pardubice jsme se účastnila několika akcí a také mám v plánu se jich do budoucna účastnit. V nadcházejícím období, červenec 2009, se hodlám společně s esperantisty EK Pardubice zúčastnit UK v Bialystoku.

4.1. Seznam použité literatury

Biografie:

Bible : Písmo svaté Starého a Nového zákona. Česká ekumenický překlad. 3. přeprac. vyd. Praha : Česká katolická charita, 1987. 1290 s.

BLANKE, Detlev. Interlingvistika : cesty k odborné literatuře . Miroslav Malovec. 1. vyd. Dobřichovice : KAVA-PECH, 2004. 69 s. ISBN 80-85853-69-8 .

BRETON, Roland. Atlas jazyků světa : soužití v křehké rovnováze. 1. vyd. Praha : Albatros, 2007. 79 s. ISBN 978-80-00-01883-6

ČERNÝ, Jiří. Dějiny lingvistiky. 1. vyd. Olomouc : Votobia, 1996. 517 s. ISBN 80-85885-96-4.

ECO, Umberto. Hledání dokonalého jazyka : v evropské kultuře. Zora Jandová. Praha : Lidové noviny, 2001. 355 s. Utváření Evropy; sv. 3. ISBN 80-7106-389-4.

ECO, Umberto. Jak napsat diplomovou práci. Olomouc : Votobia, 1997. 271 s. Velká řada; sv. 27. ISBN 80-7198-173-7.

KAMARÝT, Stanislav. Historio de la esperanto-movado en cehoslovakio : iom da historio kaj iom da rememoroj. 1. eldono. Praha : ČES, 1983. 251 s.

KNÍČHAL , Oldřich. Světadíl bez tlumočnicků : Deset kapitol o mezinárodním jazyku. 1. vyd. Praha : Český esperantský svaz, 1978. 132 s.

KRUPA, Viktor, GENZOR, Jozef, DROZDÍK, Ladislav. Jazyky sveta. 1. vyd. Bratislava : Obzor, 1983. 512 s.

LINS, Ulrich. La danĝera lingvo. Studo pri la persekutoj kontraŭ Esperanto. 1 eldono. Bleicher: Gerlingen, 1988. 536 s. ISBN 3-88350-505-6

PRESSBURGER, Chava. Taglibro de mia frato. Vlastimil Novobilský kaj Věra Novobilská. 1. eldono. Dobřichovice : KAVA-PECH, 2005. 136 s. ISBN 80-85853-79-5.

VONDROUŠEK, Josef. Historio kaj biografioj : Tre konciza supervido por bezono de SET en Lančov. 1. eldono. Třebíč : [s.n.], 1977. 44 s. Dostupný z WWW: <<http://mujweb.cz/Kultura/malovec/HISTORI1.htm>>.

Články:

Stručně o esperantu. Starto. 2008, numero 4, s. 2.

Internetové zdroje:

Interlingua [online], poslední aktualizace 22.2.2009 11:49 [29.1.2009], Wikipedie. Dostupné z www: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Interlingua>>

Esperanto [online], poslední aktualizace 21.3.2009 21:53 [22.3.2009],

Wikipedie. Dostupné z www: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Esperanto>>

Umělé jazyky [online], poslední aktualizace 22.1.2009 13:46 [12.2.2009],

Wikipedie. Dostupné z www:

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Um%C4%9BI%C3%A9_jazyky>

http://wikisource.org/wiki/%C3%A9Apln%C3%A1_u%C4%8Debnice_mezin%C3%A1rodn%C3%AD_%C5%99e%C4%8Di_dra_Esperanta – F.V.Lorenc, Úplná učebnice mezinárodní řeči dra. Esperanta

4.2.Důležité internetové stránky

<http://www.blisty.cz/2006/2/20/art27126.html> - Britské listy , Jazyková politika EU musí počítat i s umělými jazyky

<http://94uk.bialystok.pl/> - informace o letošním 94. světovém kongresu

<http://www.elingvo.eu/cz/uvodni-strana/> - Evropa bez jazykových bariér

http://eo.wikipedia.org/wiki/Kategorio:%C4%88e%C4%A5aj_esperantistoj –
esperantisté ČR

<http://esperanto.bloguje.cz/> - informace o aktivitách českých esperantistů

<http://esperanto.czechian.net/> - učebnice esperanta a jiné odkazy

<http://www.esperanto-praha.net/disvojigxo.htm> - rozcestník

<http://www.espero.sk/> - nakladatelství v SR

<http://www.kava-pech.cz/> - nakladatelství v ČR

<http://kooperace.czechian.net/> - esperanto ve světě

www.lernu.net - výuka esperanta

<http://www.medy.cz/esperanto/> - rozcestník info. o esperantu

<http://parolumondo.com> - rozhlasové vysílání a nahrávky

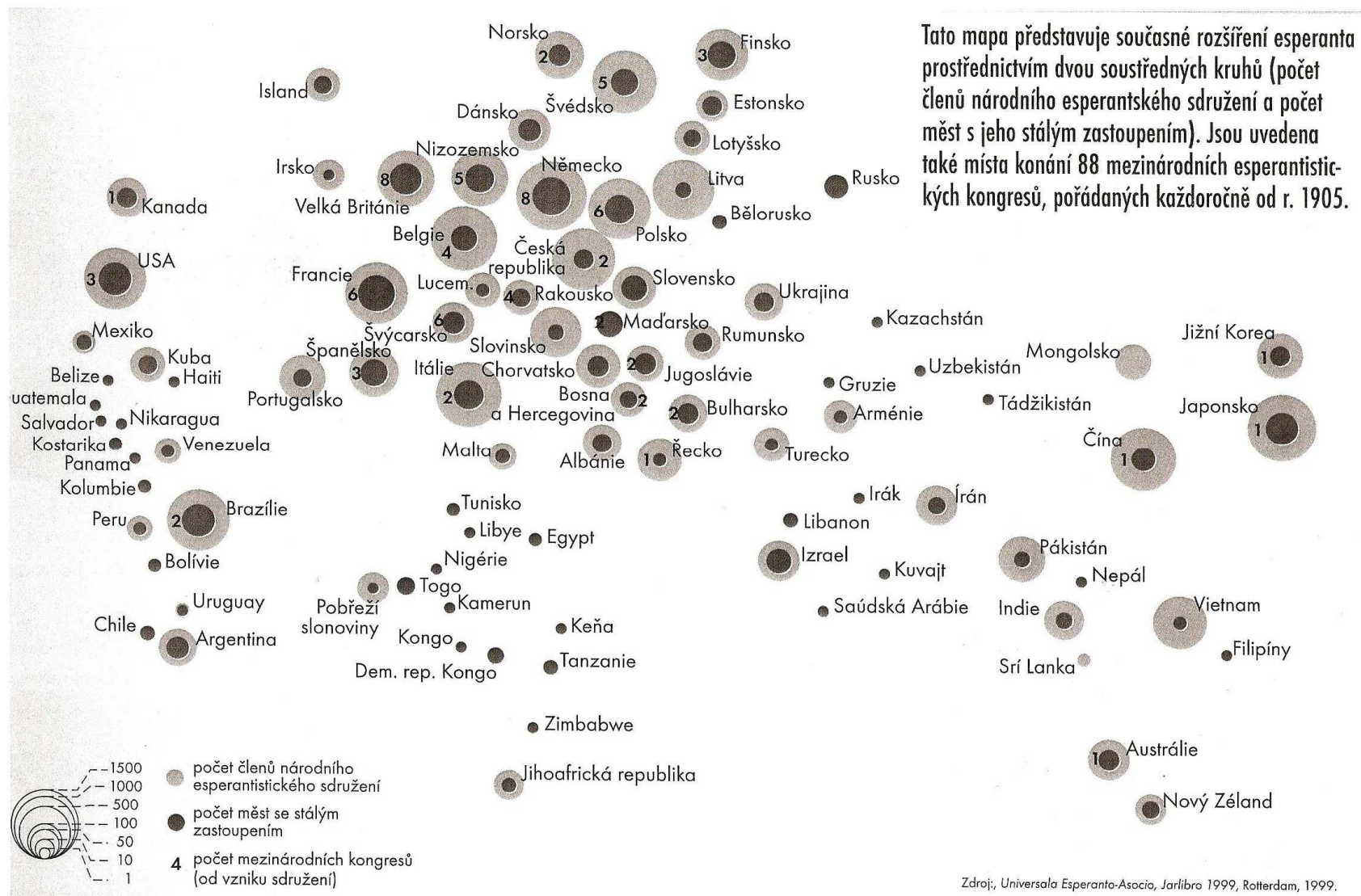
www.uea.org - hlavní internetová stránka UEA

<http://www.unueco.cz/-esperanto.php#Esperanto> - výzva spol. Googel, Projekt esperanto

<http://www.liberafolio.org/> - sendependa movada bulteno

4.3. Seznam příloh

- A. Obecná část
 - 1. Mapa
 - 2. Rezoluce Unesco, 1954, 1985
 - 3. Co je esperanto?
 - 4. Bez evropštiny EU nebude!
 - 5. Deklarace o esperantizmu
- B. Esperanto v Pardubicích
 - 1. Esperanto v Pardubicích
 - 2. 75 let esperanta v Pardubicích
 - 3. 95 let esperanta v Pardubicích
 - 4. Propagační materiály
 - 5. Přehled činnosti
 - 6. Přihlášky na pořádané akce
 - a. XXVIII jazykový seminář ve Skokovech
 - b. 100 let esperanta v Pardubicích
 - 7. Zápis z V. kongresu AEH v Seči, 2007, str. 1
 - 8. Článek v časopise SENIOR
- C.
 - 1. Fotografie
 - 2. O esperantu řekli
- D.
 - 1. Ukázka dotazníků

Rezoluce UNESCO, 1954

IV.1.4.422 Generální konference, po diskusi o Zprávě Generálního direktora o Mezinárodní petici ve prospěch esperanta;

IV.1.4.4221 Bere na vědomí výsledky dosažené esperantem na poli mezinárodní duchovní výměny a pro sblížení národů světa;

IV.1.4.4222 Uznává, že tyto výsledky odpovídají cílům a ideálům UNESCO;

IV.1.4.4223 Bere na vědomí, že mnohé členské státy informovaly o své připravenosti zavést nebo rozšířit výuku esperanta ve svých školách nebo vyšších výchovných zařízeních, a prosí tyto členské státy informovat

Generálního direktora o výsledcích dosažených na tomto poli;

IV.1.4.4224 Pověřuje Generálního direktora sledovat vývoj v aplikaci esperanta ve vědě, výchově a kultuře a

spolupracovat za tímto účelem se Světovým esperantským svazem v záležitostech týkajících se obou organizací.

Generální konference UNESCO, Montevideo, 1954.

Dostupné z

http://esperanto.wz.cz/PDF_soubory/rezoluce_unesco.pdf

Rezoluce UNESCO, 1985

Oslavy stého výročí esperanta

Generální konference

u vědomí toho, že na svém zasedání v roce 1954, které se konalo v Montevideu, svou rezolucí IV.1.4.4222-4224 zaznamenala výsledky

dosažené mezinárodním jazykem esperanto na úseku mezinárodní

kulturní výměny a vzájemného porozumění mezi národy světa a

uznala, že jsou v souladu s cíli a ideály UNESCO,

připomínajíc, že esperanto mezitím učinilo značný pokrok jako

nástroj dorozumění mezi národy a kulturami různých zemí tím, že

proniklo do většiny oblastí světa a do většiny lidských činností,

uznávajíc velké možnosti, které esperanto představuje pro mezinárodní dorozumění a pro komunikaci mezi různými národnostmi,

zaznamenávajíc velmi významný přínos esperantského hnutí a

zvláště Světového esperantského svazu (UEA) pro rozšiřování

informací o činnosti UNESCO, jakož i pro jeho účast na této

činnosti

vědoma si skutečnosti, že se v roce 1987 bude slavit sté výročí

existence esperanta,

1. **blahopřeje** esperantskému hnutí k jeho stému výročí;

2. **žádá** Generálního direktora, aby trvale pozorně sledoval rozvoj esperanta jakožto prostředku pro lepší porozumění mezi různými národy a kulturami;

3. **vyzývá** členské státy, aby připomněly sté výročí esperanta vhodnými akcemi, prohlášeními, vydáním příležitostných poštovních známek apod. a aby se chopily iniciativy při zavádění studijních programů o jazykovém problému a o esperantu na svých školách a institucích vyššího vzdělávání;

4. **doporučuje** mezinárodním nevládním organizacím, aby se připojily k oslavám stého výročí esperanta a aby prozkoumaly možnost využití jako prostředku šíření informací mezi svými členy včetně informací o činnosti UNESCO.

Přijato generální konferencí UNESCO 8. listopadu 1985.

Dostupné z:

<http://members.chello.cz/malovec/REZOLUCE.HTM>

Bez učení už znáte tolik slov (580)

bagatelo, bajoneto, bando, banko, bankroto, bataliono, baterio, bazaro, beletristiko, benzino, biblio, biblioteko, biciklo, bilanco, boksi, bombo, boto, brilanto, bronzo, broŝuro, budo, caro, cedro, celerio, cemento, cento, centro, centimetro, cenzuro, cigano, cigaro, cikorio, cimbalo, cirko, cirkuli, cisterno, citrono, civila, celo, decembro, definitiva, deklami, deklaracio, deklinacio, delegacio, delikata, dentisto, dialekto, dialogo, diamanto, diferenco, dinastio, diplomato, disciplino, disenterio, diskreta, diskuti, divizio, doktoro, doktrino, dokumento, dolaro, domo, drako, dramo, dromedaro, egoisto, efekto, ekskurso, eksperimento, eksporto, ekspozicio, ekstra, ekstrakto, ekzameno, ekzemo, ekzisti, elefanto, eleganta, energio, entuziasmo, epidemio, epigramo, epilepsio, ctiko, eventuala, evidenta, evolucio, fabriko, fakto, faktoro, fakturo, familio, fanfaro, fantazio, famomo, farmo, fasado, februaro, federacio, fenomeno, fermento, fiakro, figo, figuro, fiktiva, filantropo, filologo, filozofio, filtro, fiziko, flanelo, fontano, formo, formato, formulo, fortepiano, fosforo, fragmento, frako, frakcio, fundamento, funkcio, galanterio, galerio, garantio, garnizono, gazeto, generacio, generalo, geografio, geologio, geometrio, germano, gesto, giganto, gimnastiko, gitaro, glazuro, glicerino, gondolo, gramo, gramatiko, gubernio, gumo, harmonio, harmoniko, harpuno, hieno, higieno, himno, hipotezo, historio, horizonto, hotelo, humana, humoro, husaro, haoso, hemio, ĥolero, idealo, iluzio, importo, impulso, indiano, industrio, informi, inĝeniero, iniciativo, inkvizicio, instituto, instrukcio, inteligenta, intima, kabineto, kablo, kakao, kalendario, kamarado, kanalo, kancelario, kanono, kantoro, kapitano, karaktero, karambolo, karavano, karto, kartelo, kartono, kaŝtano, katalogo, katastrofo, katoliko, kaŝučuko, kaviaro, kelnero, klasika, kliento, klubo, kobalto, kokoso, kolbaso, kolego, kolonio, komedio, komentario, kometo, kompanio, kompaso, kompetenta, kompleta, koncerto, kongreso, konfiski, knofforma, konstanta, konsulo, kontakto, kontrakto, kontrasto, kontinento, kontrolo, konuso, konversacio, kopio, koralo, korespondi, koridoro, korko, korporacio, kosmetiko, koverto, krabo, krajono, kratero, kravato, kremo, kriminala, kristalo, kritiko, krizo, krizantemo, krokodilo, kroniko, kulto, kulturo, kupono, kvadrato, kvalito, lako, lampo, larvo, legendo, leksikono, leopardo, liano, liberala, lifto, limonado, liro, litero, literaturo, logiko, lojala, lokomotivo, loterio, lustro, magneto, majjo, majstro, makarono, makulaturao, mandato, mandolino, manganoo, manko, manuskripto, margarino, marko, marŝalo, masiva, masko, maŝino, matematiko, materialo, matraco, medaliono, medicino, medikamento, melaso, melodio, melono, membrano, metafiziko, metaforo, metodo, miliardo, miliono, minareto, mineralo, ministro, minuto, misio, mitologio, mobilizi, modo, modelo, moderna, molekulo, momento, monologo, monopolo, monumento, morala, motivo, motoro, mumio, municio, muro, muziko, naiva, neŭtrala, nimfo, normala, nova, novelo, novembro, numero, oazo, objekto, obligacio, oceano, odo, oficiala, oficiero, oktavo, oktobro, omnibuso, opalo, opero, operacio, opozicio, optiko, optimisto, organo, organizo, oriento, orkestro, ortografio, ovalo, palaco, palmo, pantalono, pantoflo, pantomimo, papero, paro, parafino, paragrafo, paralela, paralizo, parazitoo, pardono, parfumo, parko, parlamento, parodio, partituro, patento, patrolo, patrono, paro, pedagogo, pedalo, pedanta, pelikano, pepsino, perfekta, pergamento, periodo, perlo, perono, persono, piloto, pioniro, piritoo, pistolo, plafono, plano, poeto, poezio, pokalo, polemiko, polko, pontono, populara, porcelano, porcio, poŝto, portreto, pozitiva, praktika, premio, principo, privata, problemoo, procento, proceso, procesio, produkto, profesoro, profito, prognozo, programo, progreso, projekto, prologo, propagando, proporcio, propozicio, prospekto, protesto, protokolo, prototipo, provizora, prozo, psikologo, publicisto, publiko, pudingo, pudro, pulso, pumpo, punĉo, punkto, rabato, radio, raketo, raporto, reakcio, rebuso, recepto, redakcio, redaktoro, regimento, regulo, reklamo, rekruo, rento, respekto, respubliko, reŭmatismo, revolucio, revolvero, rezedo, rezervo, rezultato, ricino, rimo, ritmo, rizo, romano, romantika, roso, rozo, rublo, rubriko, rumo, rulado, rumo, salato, saldo, salono, saluto, sandalo, sankcio, satiro, sceno, sekreto, sekretario, sekso, sekundo, seminario, septembro, serio, serioza, sezono, signalo, simbolo, simetrio, simfonio, simpata, simptomo, situacio, skandalo, skatolo, skeleto, skeptiko, skorbuto, sociala, sodo, soldato, solidara, solisto, sonato, soneto, soprano, speciala, specifikaa, spekulacio, spiono, spiralo, sporto, stacio, standardo, stenografi, stilo, stimulo, strofo, strukturo, ŝtudento, subjekto, substantivo, sumo, surogato, suverena, ŝakalo, ŝalo, tabako, takto, talento, tarifo, teatro, teksto, telefono, telegrafo, temo, temperaturo, tereno, termometro, testamento, tiŝo, tigro, tinkturo, tipo, tirano, tragedio, tribunoo, triumfo, tuberkulozo, turbano, turisto, uniformo, universala, universitato, uragano, utopio, uverturo, vagono, varianto, vato, vazelino, verso, verando, vertikala, veterano, veterinara, viadukto, vidi, vino, virtuoza, vulkano, zebro, zinko, zenito, zoologio

CO JE ESPERANTO?

Esperanto je mezinárodní jazyk, jehož posláním je sloužit snadnému a přímému dorozumívání, nemůže a ani nechce nahrazovat jazyky národní.

Prvními navrhovateli myšlenky mezinárodního neutrálního jazyka byli filozofové R. Descartes, W. Leibnitz a především náš J.A.Komenský (Via lucis, Panglottia).

Esperanto vytvořil polský oční lékař Dr. L. L. Zamenhof již v roce 1887 (znal tehdy 12 jazyků) a od té doby je systematicky rozvíjena jeho slovní zásoba. Aby se během svého vývoje nerozpadlo na nářečí, nad tím bdí nejvyšší jazykový ústav – Akademio de Esperanto.

Esperanto splňuje všechny požadavky mezinárodního jazyka, totiž jednoduchost, přesnost a snadnost. Je schopno vyjádřit jednoznačně a přesně i komplikované pojmy a vztahy, což jsou hlavní požadavky vědy. Tento jazyk má 16 gramatických pravidel, bez jakýchkoliv výjimek. Slova pro složitější pojmy se tvoří skládáním slovních kořenů podle pevných pravidel. Existují úspěšné překlady děl velikánů světové literatury: Andersena, Dickense, Goetha, Gogola, Moliéra, Schillera, Sienkiewicze, Voltaira a řady dalších. Je vynikající překlad Bible, Starého i Nového zákona.

A jen namátkou: překlady z češtiny P.Bezruče, K.Čapka, A.Jiráska, B. Němcové, F.Šrámka; – postupně se knižní překlady převádějí do elektronické formy a zveřejňují na internetu. Je tu i bohatá literatura originální, básně, próza i odborná literatura. Po celém světě vycházejí stovky knih i časopisů psané v mezinárodním jazyku esperanto i včetně internetové podoby.

Na internetu najdou zájemci několik tisíc domovských stránek a mnoho pozvánek na konference a různá setkání v tomto jazyku.

Světových kongresů, které se pořádají každý rok v jiném státě, se účastňuje několik tisíc esperantistů. Téměř každý týden se konají v různých zemích esperantská setkání, semináře, kongresy, festivaly, na nichž není potřeba tlumočnicka a přesto se účastníci dobře dorozumí.

V současnosti je v naší zemi na 50 klubů větších či menších a většina se snaží aspoň 1x ročně uspořádat setkání se zajímavým programem.

BEZ EVROPŠTINY EU NEBUDE!

Současná oficiální, evropská jazyková strategie mnohojazyčnosti je stejně scestná jako používání potravin do paliv v dopravě!

Naučit se třicet národních jazyků na to, aby se každý Evropan mohl všude v Evropě dorozumět je zhola nemožné. Odpovědní politici v Bruselu se tedy rozhodli pro řešení jazykového problému takzvanou mnohojazyčností.

Každý Evropan by se měl mimo mateřského jazyka naučit jednomu a více národním jazykům, takto by se mohl lépe dorozumět. Každý soudný člověk ihned pochopí, že toto komunikační jazykové problémy v EU vůbec neřeší a ani nemůže. Uspadňuje se tak jen cílené ovládnutí celé Evropy angličtinou. Spousta Evropanů to vnímá jako osud, proti kterému se nedá nic dělat a následky si vůbec neuvědomuje.

ZÁSADNÍ PORUŠENÍ ZÁKLADNÍHO PRINCIPU EVROPSKÉ UNIE!

Přijetí angličtiny jako společného jazyka vede k zásadnímu porušení principu EU, který říká, že všechny národy jsou si rovny. Jak může být zachována rovnost národů, když anglicky mluvící národ nabyvá obrovské výhody?

- úspora tisíců hodin času na studium cizího jazyka
- úspora velkých finančních nákladů na učení cizího jazyka na školách i soukromě
- tisíce hodin mohou být věnovány dosažení vyšší odbornosti nebo odpočinku
- perfektní znalost mateřské angličtiny vede k získání lepších pracovních míst
- v mateřském jazyce se vše mnohem snadněji chápe, studuje, rychleji čte a správně píše
- vyjednávání je nesporně účinnější v mateřštině než v cizím jazyce a dosažené výsledky lepši
- podstatné výhody poskytují každé obchodování v mateřském jazyce
- porozumění zákonům, nařízením, smlouvám a odborným textům je v mateřštině nesporně lepší

Jelikož jazyk byl, je a bude rozhodující pro vývoj člověka, má tedy i velký dopad na všechny aktivity v životě jedince i společnosti. Tento výpis výhod je nutně jen velmi částečný. Používání angličtiny jako celoevropského jazyka v Evropě by anglickým mluvčím přineslo zcela zásadní výhody. Evropané jiných národů by se automaticky stali podřadnými s značně znevýhodněným. To je pro neanglické národy absolutně nepřijatelné a vedlo by k závažnému ohrožení dalšího vývoje a dokonce i samé existence EU. Historické příklady to jasně dokazují.

VÁŽNÉ OMEZENÍ ZÁKLADNÍCH PRINCIPŮ EU!

Volnost pohybu osob je těžko využitelná.

Dalším ohroženým základním principem EU je volnost pohybu osob. K čemu je nám volnost pohybu po celé EU, když se na místě potom nedokážeme domluvit? Bez znalosti místního jazyka, klesá totiž naše schopnost dorozumění na úroveň nemluvněte a můžeme použít jen posušky jako šimpanz. Výsledný účel volnosti pohybu je tak velmi omezen a od volného pohybu Evropany silně odrazuje. Místo, kde se nedorozumím je mi nutně cizí. Jak má vzniknout pocit evropské sounáležitosti?

Volnost pohybu zboží a služeb je silně omezená.

Nemožnost komunikace zásadně omezuje obchodní činnost a nabídka nebo vykonávání služeb v jiné evropské zemi je jen velmi těžké a fakticky nemožné. Vznikají tím rozsáhlé, často vůbec nevídané škody jak pro firmy, tak pro jejich zaměstnance. Neuskutečněné projekty, obchody a jiné výsledky se nedají ekonomicky vyčíslit a utíkají proto pozornosti ekonomů. Zdravý rozum je ale pochopit dokáže. Myslete, že by USA dosáhly dnešní úrovně, kdyby každý z jejich padesáti států mluvil vlastním jazykem a kdyby musely vše nákladně překládat jako je tomu v EU?

Volnost volby pracovního místa v EU je výjimkou.

Neznalost jazyka prakticky znemožňuje přijmout zaměstnání, nebo vykonávat práci v jiné evropské zemi. Když se nedomluvíš s okolím, můžeš tak leda zametat ulice.

Neřešení nebo špatné řešení jazykového komunikačního problému v EU prakticky likviduje výhody, které by EU svým národům a jejich obyvatelům měla přinést.

Ohromný lidský a ekonomický potenciál půl miliardy vzdělaných Evropanů tak zůstává ke škodě všech nevyužitý! V celosvětové globální konkurenci proto EU bude ztrácet stále víc pozic a to se nutně projeví na kvalitě života všech obyvatel. Pravděpodobně může dojít i k rozpadu unie.

EVROPŠTINOU NEMŮŽE BÝT ŽÁDNÝ NÁRODNÍ JAZYK!

Nutnost jednoho společného, nadnárodního a neutrálního jazyka je pro další vývoj EU naprosto nepopíratelná. Národní jazyky se k tomuto účelu nehodí i z mnoha dalších důvodů. Každý národní jazyk nese stopy svého vývoje a to vede k obrovské nepravděpodobnosti a jiným problémům, které podstatně ztěžují jeho zvládnutí i jen na prakticky přijatelné úrovni. Každý, kdo cizí jazyky ovládá potvrdí, že devadesát procent času se učí jen výjimky. Proto také průměrné naučení cizího národního jazyka trvá asi 2000 hodin. (To je 25 roků jazykových kursů po dvou hodinách týdně.) Vyšší kvality lze dosáhnout studiem jazyka na vysoké škole filosofické. Ale to je již vysokoškolské vzdělání. A ani v tomto výjimečném případě není kvalita komunikace srovnatelná s mateřským jazykem dosažená! Proto je zcela nereálné chtít, aby se cizím národním jazyku naučily široké vrstvy obyvatel. Ze zkušenosti víme, že ani za 300 let doby temna a poněmčování, němčinu u nás neovládalo víc než 15% obyvatel. Byla to hlavně vrchnost, úředníci a obchodníci. Těžko se dá očekávat, že by se cizím národním jazyku naučilo 90% obyvatel kteréhokoliv národa a to i přes obrovské náklady časové a finanční. Existuje však i nebezpečí, že kdyby se angličtina zaváděla do školek, škol a vysokých škol velmi intenzivně, národní jazyk by se nakonec zcela ztratil. Těžko lze však očekávat, že by s takovou ztrátou vlastní kultury a identity jakýkoli národ souhlasil.

I když angličtina je hodně rozšířená, jako celoevropský jazyk je ze všech velkých evropských jazyků nejméně vhodná:

- těžká výslovnost mnoha hlásek. Existence 16 samohlásek v porovnání s pěti českými
 - výslovnost tak špatná, že se dá popsat nejpřesněji výrazem **fonetická katastrofa**
 - nevíte, jak mluvené slovo napsat a jak čtené vyslovit...
 - několikanásobný počet existujících výrazů pro stejnou věc (půl milionu slov). Každý dobyvatel Anglie přidal svůj pytel slov a s tím i další problémy...
 - snad jediná pravidelnost v angličtině je její nepravidelnost (470 nepravidelných sloves a bezmála 3000 idiomů a slovních spojení)
 - zvučnost, srozumitelnost a rozlišitelnost anglické komunikace je nízká (což již prokazatelně dost cestujících v letadlech zaplatilo životem).
 - obrovská mnohovyznamovost slov vede k omylům a nutnosti chápání smyslu ze souvislosti
- Na popsání mnoha dalších problémů zde není místa. Časté tvrzení, že přijmout angličtinu je nutné, protože je tak rozšířená je podobné tvrzení, že vlastní zdravotní problém má být léčen tím nejrozšířenějším lékem na trhu.

EVROPŠTINA MUSÍ BÝT:

- jazykem pravidelným bez výjimek. Tím se ušetří až 90% času učení.
- jazykem zcela fonetickým, kde se každé slovo stejně čte i píše.
- hlásky musí být pro všechny národy snadno vyslovitelné.
- gramatika musí být snadná, stručná, logická ale umožňující vysoké vyjadřovací schopnosti
- slovník musí čerpat z obecně známých slovních základů všech evropských jazyků.
- odvozování slov skládáním, pomocí předpon a přípon musí být zcela pravidelné, aby rozšíření slovní zásoby bylo snadné a nové výrazy snadno odvoditelné a pochopitelné i při prvním

Deklarace o esperantizmu

Na prvním zasedání prvního esperantského kongresu v Boulogne-sur-Mer, 7. srpna 1905, přečetl autor esperanta Dr. L. L. Zamenhof svoji deklaraci, která byla kongresem v poněkud upravené podobě přijata jako základní charakteristika hnutí. Zde je její znění v českém překladu:

Protože o smyslu esperantizmu mají mnozí lidé nepřesné představy, považovali jsme my, níže podepsaní představitelé esperantizmu z různých zemí světa, kteří se shromáždili na mezinárodním kongresu v Boulogne-sur-Mer, za potřebné podat následující vysvětlení podle návrhu autora esperanta:

1. Esperantizmus je snaha rozšířit v celém světě jazyk neutrálně lidský, který "bez vměšování se do vnitřního života národů a nesnažící se vystrnadit existující jazyky národní" dal by lidem odlišných národností možnost vzájemně se dorozumět, který by mohl sloužit jako smířčí jazyk veřejných institucí v těch zemích, ve kterých jednotlivé národy bojují o jazyk, a konečně ve kterém by mohla být zveřejňována ta díla, o která mají všechny národy stejný zájem. Každá jiná idea či naděje, kterou ten nebo onen esperantista spojuje s esperantizmem, bude jeho záležitostí čistě **soukromou**, za kterou esperantizmus nezodpovídá.
2. Poněvadž v současné době již žádný badatel nepochybuje, že jazykem mezinárodním může být pouze jazyk **umělý**, a protože ze všech četných pokusů, uskutečněných během posledních dvou století, všechny představují pouze teoretické projekty, zatímco skutečně dokončeným, všestranně vyzkoušeným, dokonale životaschopným a ve všech směrech nejvíce vyhovujícím se ukázal pouze jediný jazyk, esperanto, proto my, přátelé myšlenky mezinárodního jazyka, u vědomí toho, že teoretické spory nevedou k ničemu a že cíle může být dosaženo jen praktickým pracovním úsilím, již dávno jsme se semkli kolem tohoto jediného jazyka, esperanta, a pracujeme pro jeho rozšíření a obohacení jeho literatury.
3. Poněvadž autor jazyka esperanto již na samém počátku odmítl jednou pro vždy všechna osobní práva a privilegia ve vztahu k tomuto jazyku, je esperanto "majetkem nikoho", a to ve smyslu materiálním i morálním. Materiálním hospodářem tohoto jazyka je celý svět a každý, kdo má zájem, může v tomto a o tomto jazyce vydávat díla, jaká si přeje a pro jakýkoliv cíl; za duchovní hospodáře tohoto jazyka budou vždy pokládány ty osoby, které ve světě esperantistů budou uznávány za nejlepší a nejtalentovanější spisovatele tohoto jazyka.
4. Esperanto nemá žádného osobního zákonodárce a nezávisí na žádné konkrétní osobě. Všechny názory a práce tvůrce esperanta mají, podobně jako názory a díla kteréhokoliv jiného esperantisty, charakter naprosto **soukromý** a pro nikoho závazný. Jediným - navždy povinným pro všechny esperantisty - základem jazyka esperanto je spis nazvaný "Fundamento de Esperanto", v němž nikdo nemá právo provést jakoukoliv změnu*. Pokud se někdo odchýlí od pravidel a vzorů uvedených v tomto spise, nemůže tvrdit, že "takto si to přeje nebo radí autor esperanta". Každou myšlenku, kterou nelze vyjádřit materiálem, obsaženým ve "Fundamento de Esperanto", má každý esperantista právo vyjádřit takovým způsobem, který považuje za nejsprávnější, stejně jako je tomu v každém jiném jazyce. Avšak pro jednotu v jazyce doporučujeme všem esperantistům napodobovat co nejvíce ten styl, který je obsažen v dílech tvůrce esperanta, který nejvíce pracoval pro esperanto i v něm a nejlépe zná jeho ducha.
5. Esperantistou je nazývána každá osoba, která umí a používá jazyk esperanto, lhostejno k jakému cíli. Příslušnost k některé aktivní společnosti esperantistů je doporučením hodná, ne však povinná.

(Přeložil Miroslav Malovec, 22.7.2000)

- Aby nebyla tato věta špatně pochopena: do esperanta lze přidávat nová slova a tak zajistit jeho vývoj. Praxe esperantského společenství rozhodne, zda se slovo ujme a začne všeobecně používat, nebo zda zapadne. "Fundamento de Esperanto" má pouze zajistit, aby nebyly svévolně měněny mluvnické základy jazyka a esperanto se nerozpadlo na nářečí. Podrobně autor vysvětlil tuto záležitost v předmluvě tohoto základního díla.

(Poznámka překladatele)

<http://members.chello.cz/malovec/movado.htm>

internetový zdroj, 1.3.2009

Esperanto v Pardubicích

Stále existuje mnoho lidí, kteří neví, co je esperanto, někteří se ptají, zda ještě existuje, protože o něm kdysi slyšeli. Zvláště letos, když mezinárodní jazyk esperanto slaví 120 let, měli bychom našim čtenářům připomenout, že opravdu esperanto stále žije, i když v různých obdobích bylo spíše popelkou než na výsluní.

Vždyť úplně první učebnice esperanta pro Čechy byla sepsána a vydána právě v Pardubicích v roce 1890 díky Františkovi Vladimírovi Lorenzovi. Byl velkým polyglotem, znal na 80 jazyků. Nakonec z politických důvodů emigroval do Brazílie v roce 1893.

Dalším velkým polyglotem, ale také novinářem, redaktorem, básníkem, spisovatelem, lidumilem a výborným vlastencem byl pardubický zubní lékař MUDr. Stanislav Schulhof, který zde v Pardubicích založil esperantský klub již v roce 1909. Doktor Schulhof nejen překládal do esperanta básně našich vynikajících básníků, ale psal básně přímo v esperantu; bohužel zůstaly po něm vydány jen tři ucelené sbírky. Jeho dům byl bombardováním ve 2.svět.válce zničen a tak se značná část jeho díla nedochovala.

Po jeho smrti (zemřel v r.1919) od roku 1921 nesl klub jeho jméno až do 2.svět.války, pak na dlouhé roky ztratil tento název a znovu ho získal až od roku 1991. A tak za dva roky Klub esperantistů doktora Schulhofa v Pardubicích oslaví sto let od svého založení.

Nedivme se, že před válkou se esperantu více dařilo. Nebyla televize, internet, zvukové nosiče atd. a tak lidé měli zájem se více seznamovat a získávat přátele na celém světě. Protože je esperanto proti ostatním jazykům daleko snadnější pro svou jednoduchou gramatiku, výslovnost a fonetiku, nikdo nenutil mládež k učení němčiny, ruštiny nebo angličtiny, jako v pozdějších obdobích, tak ku příkladu už v roce 1913 bylo v Pardubicích víc jak 100 esperantistů. Dodnes obdivujeme z kronik, různých plakátů a dalších archívních materiálů, jaké nádherné hodnotné programy, koncerty, večery poezie i celá divadelní představení v esperantu zvládli naši předkové – esperantisté. Škoda, že dřívější technika neuměla toto umění lépe zaznamenat a archivovat..

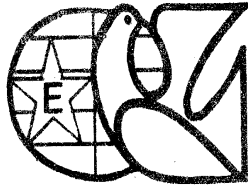
Během druhé světové války bylo esperanto zakázáno, stejně tak po válce v roce 1951, vždyť autor mezinárodního jazyka byl žid (polský oční lékař doktor Ludvík Lazar Zamenhof – 1859 - 1917). A tak se pardubičtí esperantisté scházeli – dá se říci skoro tajně (ku př. v Rudém koutku pardubického nádraží). Později se konaly kurzy a různá setkání v rámci občanských a odborových spolků, kupř.

s hradeckými esperantisty na Kunětické hoře, byly pořádány esperantské bály, Zamenhofovy večery s kulturním programem i společné silvestry. V roce 1979 k oslavě 70 let založení esperantského kroužku v Pardubicích bylo organizováno při Kulturním domě ROH Dukla první mezinárodní setkání obránců míru v Pardubicích, podporované národním výborem. I další roky se tato setkání uskutečňovala - všechna jsou zaznamenána ve fotoalbumech, celkem se jich realizovalo 8 s účastí celkem 2750 osob včetně 426 zahraničních hostů. Pochopitelně tato setkání byla pod stálou politickou kontrolou.

Zatím na druhé straně Pardubic pomalu vyrůstal dětský esperantský kroužek při Základní škole ve Studánce, později se přesunul do školy v Polabinách. Kroužek též procházel mnoha organizačními změnami pod různými organizacemi, ale jeho program nebyl politický, ale spíše turistický, s každotýdenní výukou esperanta zdarma v kursech jak pro děti, tak postupně i pro dospělé. Vzpomínám ku příkladu na krásné vzájemné dětské návštěvy naší a maďarské školní skupiny u Balatonu nebo dětské skupiny v německé Mišni a Weidenau a společné nacvičování různých scének pro setkání – pro tak zvané Esperantské dny, nebo při zájezdech do klubů v ostatních městech.

Je nutné se také zmínit o velké akci z roku 1993, kde esperantský klub zajišťoval organizaci a veškerý doprovodný program se zájezdy pro desetidenní mezinárodní pedagogický seminář, t.zv ICEM, t.j. organizace pro moderní výchovu Freinetovou metodou, jejímž jednacím jazykem je esperanto.

V roce 1995 navázal klub úzkou spolupráci se Svazem zdravotně postižených esperantistů, jehož předseda se i s celou kanceláří přestěhoval do domu vedoucí pardubického esp.klubu v ulici Na

Milada Hemerková, Pardubice

75 LET ESERANTSKÉHO KROUŽKU V PARDUBICÍCH

V tomto roce v březnu oslaví Esperantský kroužek Obránců míru při DK ROH Dukla 75. výročí svého založení.

Nutno podotknout, že Pardubice mají k esperantu zvláštní vztah, protože zde v roce 1890 v tiskárně Františka Hoblíka byla vydána první učebnice esperanta pro Čechy - autorem byl František Vladimír Lorenc, rodák ze Zbyslavě.

Mimo to se v Pardubicích narodil Karel Emanuel Macan /1858-1925/, hudební skladatel a učitel v Klárově slepeckém ústavu, nadšený propagátor esperanta, pracovitý a obětavý člověk - vedl kursy a byl předsedou nevidomých esperantistů. Vydával esperantský časopis Zora, psaný slepeckým písmem.

Zakladatelem pardubického esperantského kroužku byl MUDr. Stanislav Schulhof /1864-1919/, zubní lékař, věrný přítel známého MUDr. Viktora Vohryzka. Byl literárně činný, psal básně a divadelní hry. Z jeho literární pozůstalosti se mnoho nedochovalo, protože dům, ve kterém jeho rodina bydlela, byl za 2. světové války vybombardován, manželka Hermína zemřela v ghetu syn v německém koncentračním táboře. Dr. Schulhof vydal 3 knížky originálních esperantských básní: Nadějí k beznadějí; Podzimní květy; Co život přinesl. Kromě toho překládal z jiných jazyků do esperanta /znal anglicky, německy, francouzsky, čínsky/. Přeložil sbírku básní předních českých básníků pod názvem České granáty.

Po smrti Dr. Schulhofa byl esperantský kroužek přejmenován na Esperantský klub Dra Schulhofa. Za 2. světové války bylo esperanto zakázáno a činnost všech kroužků zastavena.

Po válce byla činnost Esperantského klubu Dr. Schulhofa

obnovena. Místa pravidelných schůzek esperantistů se během let měnila, rovněž tak zřizovatel. Byla to dnes již neexistující Veselka, Nový Pernštýn, Beseda, Národní dům, Dům odborů, Závodní klub ROH ČSD, Sokolovna. Od roku 1957 se sídlem esperantského kroužku stala Osvětová beseda 3 v Jägermannově ulici, potom klubovna za Zelenou branou a později Klubovna Za pasáží. Od roku 1965 přesídlil esperantský kroužek do Domu kultury ROH DUKLA, který se stal důstojným stánkem pro další činnost kroužku, která se postupně rozrůstala.

V roce 1974 byla kroužkem podepsána deklarace MEM /Světové mírové esperantské hnutí/ a kroužek se začlenil mezi obránce míru. Počátkem roku 1975 byla v mírové činnosti navázána spolupráce s Národní frontou a Okresní mírovou radou.

V roce 1979, kdy kroužek oslavil 70 let svého trvání, bylo uspořádáno I. setkání obránců míru. V roce 1981 při III. setkání obránců míru obdržel kroužek za svou aktivní činnost v boji za mír od OMR čestný titul „Esperantský kroužek obránců míru při KD ROH DUKLA.“

Za činnou pomoc, kterou esperantskému kroužku poskytuje při organizování mezinárodních setkání obránců míru Národní fronta a MěNV, předal a. Dr. Imre Pethos z Budapešti, předseda MEM a člen Světové rady míru, čestný odznak Světového mírového esperantského hnutí a. Františku Ševčíkovi, tajemníkovi NF a a. Jaroslava Šimonovi, předsedovi MěNV.

Vyznamenáním pro kroužek bylo jmenování jeho předsedkyně delegátkou MEM na Světové shromáždění za mír a život, které se konalo v Praze 21. - 26.6.1983. Český esperantský svaz tam byl po většin organizací besedy „Komunikace mezi lidmi“.

Mírová setkání se stávají tradicí a tím, že protokoly z jednání obránců míru jdou do všech zemí, Pardubice se dostávají do povědomí esperantistů celého světa. Esperantský kroužek obránců míru, přímý pokračovatel Esperantského klubu Dr. Schulhofa, plní tak odkaz tvůrce esperanta MUDr. L.L. Zamenhofa, který vytvořením mezinárodního jazyka chtěl dosáhnout mírového dorozumění mezi všemi lidmi. Esperantský kroužek obránců míru ve svém programu jde cestou důsledného boje za udržení míru.

Na letošní VI. setkání obránců míru, které se bude konat 23. - 25.3.1984 v DK ROH DUKLA, je připraven rozsáhlý program. Vzhledem k vzrůstajícímu odporu lidu všech zemí světa proti jačerné hysterii USA a touze po míru očekává se letos velká účast zahraničních obránců míru ze socialistických i kapitalistických zemí. Setkání se účastní i neesperantská veřejnost, proto všechny projevy jsou současně překládány do češtiny.

Touto činností, při které se využijí znalosti esperanta a kontakty esperantistů s cizinou, chtějí členové kroužku přispět k nastolení trvalého světového míru.

Upozornění: Pokud by někdo z Klubu přátel Pardubicka vlastnil jakékoliv písemnosti, týkající se Dr. Stanislava Schulhofa a esperantské činnosti v Pardubicích, Esperantský kroužek obránců míru při DK ROH DUKLA by byl vděčen za upozornění.

Adresa autorky: Milada Hemerková, Wolkerova 2071, 530 02 Pardubice 2.

JAK TEN ČAS LETÍ....

PĚT LET UBĚHLO JAKO VODA A KLUB ESPERANTISTŮ dr. SCHULHOFA
SLAVÍ

95 LET ESPERANTA V PARDUBICÍCH

Začátkem roku 2000 se spojil Klub esperantistů dr. Schulhofa s Esperantským kroužkem Obránců míru při KD Dukla Pardubice, protože zázemí dukelského kroužku v Kulturním amfiteátru přestalo existovat a vedoucí kroužku pro své zdravotní problémy se nemohli láh věnovat esperantské činnosti. Za nějaký čas dokonce měly být vystěhovány skříně esperantským materiálem a velká E-knihovna a tak – co s tím? Po větší diskusi nezbylo nic jiného, než v domě Na Okrouhlíku, kde se pardubičtí esperantisté klubu dr. Schulhofa pravidelně scházejí, byly připraveny dvě velké skříně v půdních prostorách a brigáda několika esperantistů v autech přepravila materiály a všechny knihy do domu Jarmily Rýznarové. Tam byly všechny knihy pečlivě zaznamenány a abecedně dle autorů uloženy do skříní. U ostatního materiálu byla provedena inventura s vytříděním nearchivovatelných písemností. Různé další dokumenty, časopisy, letáky a pod. byly odvezeny autem do esp. muzea v České Třebové.

Ještě v lednu toho roku přijela francouzská rodina, která při cestě po Evropě v maringotce s konikem a malou dceruškou promítala v E-klubu diapozitivy pro 23 posluchačů. Jejich vyprávění bylo nesmírně zajímavé a dobrodružné.

I další návštěvy zahraničních esperantistů byly četné. Kanadanka Zuzana, Švéd Arne, manželé Meinlovi z Berlína, manželé Langrovi z Heidelbergu, kdy vždy bylo uskutečněno setkání s ostatními členy klubu. A už byl připravován XIII. Esperantský den na září, kterého se zúčastnilo 58 esperantistů z 26 míst.

Ve větším počtu se zúčastnili pardubičtí esperantisté též konference ČES ve Znojmě a už před nimi byl další velký úkol, protože stejní funkcionáři se starají i o vedení Svazu zdravotně postižených esperantistů a na 23.-29.10.2000 byl naplánován pobyt ve Skokovech. Tam se konalo setkání esperantistů u příležitosti 15. výročí od založení AEH, od které doby bylo pravidelně měsíčně vydáváno Informilo a Antaŭen.

Ten rok byl plný zážitků, ale snad nejvíc jich měli 3 členové pardubického klubu, kteří autem během 25 dní objeli francouzské pobřeží Normandie, Bretaně a kolem zámků na Loarě zpět, přenocovali v 16 rodinách esperantistů a ujeli přes 5 tisíc kilometrů. Poznali též i na vlastní kůži, jak báječná je možnost využití služeb organizace Pasporta servo.

R O K 2 0 0 1

Začalo nové století i tisíciletí. Bude se esperantu lépe dařit? Tento rok je rokem jazyků.....

Začátek roku nebyl dobrý pro dlouholetou E- funkcionářku a organizátorku známých mezinárodních mírových setkání Miladu Hemerkovou, která zemřela ve svých nedožitých 76 letech.

JAK TEN ČAS LETÍ.....

ČET LET UBĚHLO JAKO VODA A KLUB ESPERANTISTŮ dr. SCHULHOFA
SLAVÍ

95 LET ESPERANTA V PARDUBICÍCH

Začátkem roku 2000 se spojil Klub esperantistů dr. Schulhofa s Esperantským kroužkem Obránců míru při KD Dukla Pardubice, protože zázemí dukelského kroužku v Kulturním amějším domě přestalo existovat a vedoucí kroužku pro své zdravotní problémy se nemohli lál věnovat esperantské činnosti. Za nějaký čas dokonce měly být vystěhovány skříně esperantským materiálem a velká E-knihovna a tak – co s tím? Po větší diskusi nezbylo nic iného, než v domě Na Okrouhlíku, kde se pardubičtí esperantisté klubu dr. Schulhofa pravidelně scházejí, byly připraveny dvě velké skříně v půdních prostorách a brigáda několika esperantistů v autech přepravila materiály a všechny knihy do domu Jarmily Rýznarové. Tam byly všechny knihy pečlivě zaznamenány a abecedně dle autorů uloženy do skříní. U ostatního materiálu byla provedena inventura s vyříděním nearchivovatelných písemností. Různé další dokumenty, časopisy, letáky a pod. byly odvezeny autem do esp. muzea v České Třebové.

Ještě v lednu toho roku přijela francouzská rodina, která při cestě po Evropě v maringotoe s konikem a malou dceruškou promítala v E-klubu diapositivy pro 23 posluchačů. Jejich vyprávění bylo nesmírně zajímavé a dobrodružné.

I další návštěvy zahraničních esperantistů byly četné. Kanadanka Zuzana, Švéd Arne, manželé Meinlovi z Berlína, manželé Langrovi z Heidelbergu, kdy vždy bylo uskutečněno setkání s ostatními členy klubu. A už byl připravován XIII. Esperantský den na září, kterého se zúčastnilo 58 esperantistů z 26 míst.

Ve větším počtu se zúčastnili pardubičtí esperantisté též konference ČES ve Znojmě a už před nimi byl další velký úkol, protože stejní funkcionáři se starají i o vedení Svazu zdravotně postižených esperantistů a na 23.-29.10.2000 byl naplánován pobyt ve Skokovech. Tam se konalo setkání esperantistů u příležitosti 15. výročí od založení AEH, od které doby bylo pravidelně měsíčně vydáváno Informilo a Antaŭen.

Ten rok byl plný zážitků, ale snad nejvíc jich měli 3 členové pardubického klubu, kteří autem během 25 dní objeli francouzské pobřeží Normandie, Bretaně a kolem zámků na Loare zpět, přenočovali v 16 rodinách esperantistů a ujeli přes 5 tisíc kilometrů. Poznali též i na vlastní kůži, jak báječná je možnost využití služeb organizace Pasporta servo.

R O K 2 0 0 1

Začalo nové století i tisíciletí. Bude se esperantu lépe dařit? Tento rok je rokem jazyků.....

Začátek roku nebyl dobrý pro dlouholetou E- funkcionářku a organizátorku známých mezinárodních mírových setkání Miladu Hemerkovou, která zemřela ve svých nedožitých 76 letech.

A E H - I K E H

Svaz zdravotně postižených esperantistů
se svým mezinárodním klubem

ZALOŽEN - v roce 1990 jako jediný svého druhu v naší republice
i ve světě.

SDRUŽUJE - zdravotně postižené občany, kteří si osvojili, studují
nebo se chtějí naučit mezinárodní jazyk ESPERANTO.

POŘÁDÁ - pravidelné kursy esperanta i korespondenční - dálkovou
formou, která respektuje časové možnosti účastníků.

ORGANIZUJE - pravidelné víkendové i týdenní semináře jako
doplňující formu dálkových kursů ke zdokonalení
konversační praxe.

POMÁHÁ - seberealizaci invalidních občanů a získání sebedůvěry
ve vlastní schopnosti.

UMOŽŇUJE - styky s lidmi stejného postižení, osudu, zájmu a zálib
ve všech státech, s lidmi toužícími po přátelských stycích.

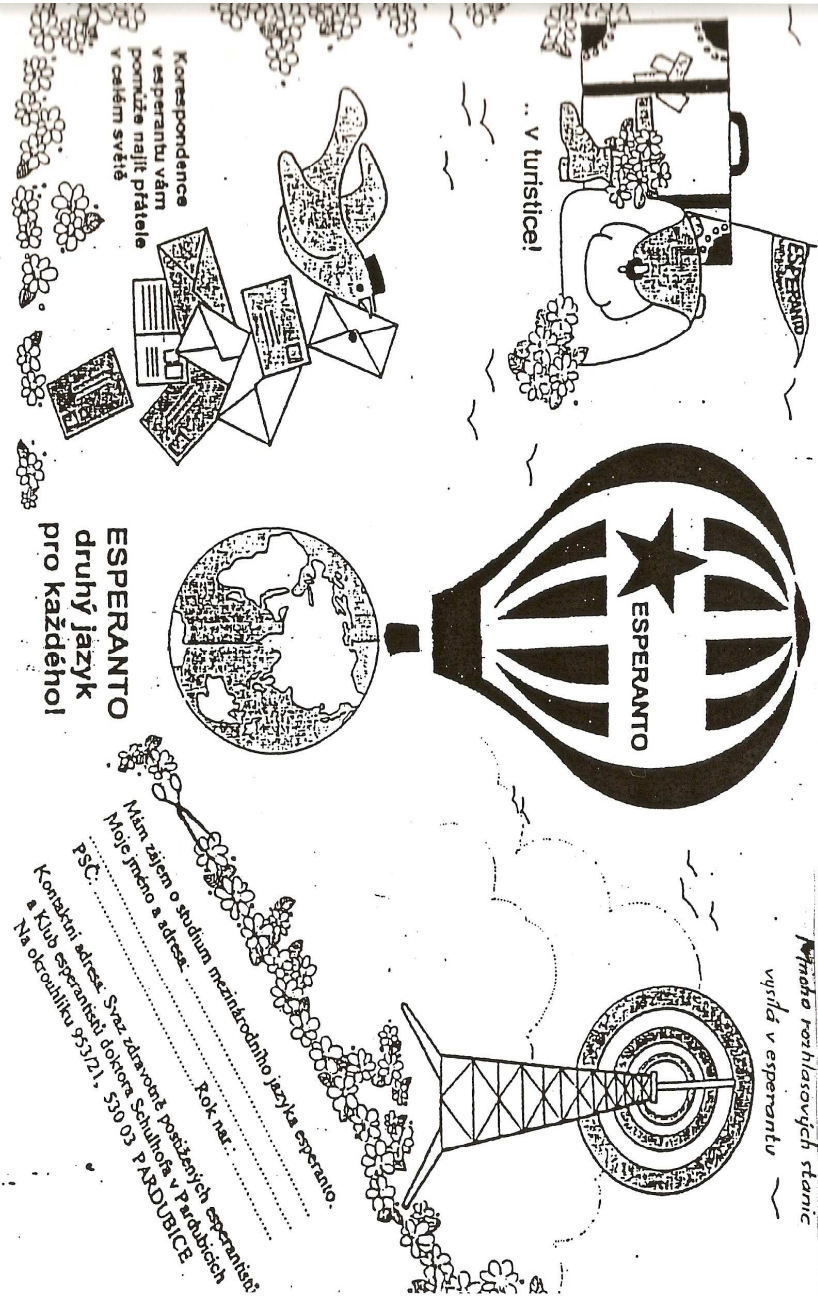
VYDÁVÁ - každý měsíc osmistránkový časopis INFORMILO
s kulturní přílohou ANTAUEN.

MÁ - v současnosti 215 členů, z toho 43 zahraničních v 17 státech.

Členem se může stát každý, kdo podá písemnou přihlášku a bude
respektovat stanovy svazu, aktivně se účastní života svazu, nebo
jej bude podporovat hmotně.

Předsedkyně : Jarmila Rýznarová tel.46 66 11 941
Adresa svazu : Na Okrouhlíku 953/21 aeh-ikeh@volny.cz
53003 PARDUBICE www.volny.cz/aeh-ikeh

Předsedkyně IKEH - mezinárodního klubu: Delia Pick, Hamburg

Klub esperantistů doktora Schulhofa a Svaz zdravotně postižených esperantistů
v Pardubicích

Přehled činnosti za poslední období v roce 2007 a 2008

Je to neuvěřitelné, jak ten čas letí. Nestihneme psát častěji informace pro členy a příznivce pardubického esperantského klubu, taky i snad proto, že kromě 7 – 8 členů všichni jsou i členy Svazu zdrav.postiž. esperantistů (AEH), kteří dostávají v esperantu aktuální zprávy každý měsíc ve formě 8 – 12 stránkového časopisu Informilo, se čtvrtletní kulturní přílohou Antauen.

Myslím, že naše aktivity jsou dosti velké na to, když dobrovolných pracovníků je v našem kolektivu mizivě málo.

A tak snad jen stručně ty nejdůležitější akce:

Od začátku roku 2007 jsme veškeré síly věnovali přípravě 5. Mezinárodního kongresu AEH. Pobyt jsme měli objednaný ve velkém areálu Juniorcentra na Seči v termínu od 30. 5. do 3. 6. 2007. Mnoho hodin práce bylo potřeba na sestavení kongresové knihy, na přehledu činnosti za posledních pět let od kongresu v r.2002, na přípravu konference, volbu nového výboru, kulturního programu, zájezdů atd., ale také na kongresové materiály a různé propag. letáky a brožurky o Východočeském kraji do připravených tašek.

Také mnoho hodin zabrala příprava reportáže Petra Angelova z USA a Kanady na víc jak hodinový videofilm – J.Rýznarová vybírala fotografie z tisíce fotek, dopisovala historické údaje vybraných míst atd., ale také měla na starosti dopisování kroniky a fotoalbumů.

Kongres byl úspěšný, i když jsme očekávali více lidí. Poslední den byl spojen s tradičním již XVI. Esperantským dnem.

Přítom však jsme zvládli sestavit, vyrobit a expedovat v první dekádě každého měsíce časopis Informilo na 215 adres. Na něm každý měsíc kromě redaktorky J.Rýznarové spolupracuje Jiří Kosnar, který dokončuje úpravu časopisu v počítači a doplňuje jej fotografiemi a různými obrázky, dále pomáhá s přípravou expedice L.Srbová, (kromě prací na účetní evidenci AEH), M.Kosnarová, L.Angelová a dle možností další členové.

Výuka v r. 2007 a 2008:

Kursy začátečníků se již několik roků nekonají, pár zájemců jsme informovali o internetových kursech na webových stránkách ČESu. J.Rýznarová učila pouze dvě kursistky v písemném kursu a v pražském klubu Ve Smečkách 10 let vedla konverzační dopoledne pro členy AEH z různých míst CZ 1x měsíčně.

V konverzačním kroužku v Pardubicích, který střídavě vede J.Hron a J.Rýznarová, se dle potřeb projednávají i organizační věci. Schůzky se konaly a stále konají každé pondělí v klubovně Na Okrouhlíku od 17 hod. a celkem jich bylo každým rokem 38.

V r.2008 dochází na konzultace studentka univerzity, která si vzala téma disertační práce "Esperanto v Pardubicích".

La vilaĝo Žehrov plene apudas Skokovy kaj la indikilo klare direktigos vin al pensiono Espero, kiu estas 500m proksime. Se ne venos buso, telefonu de Loukov 329 789 505 kaj la estro de la pensiono per aŭtomobilo alveturigis vin por granda sumo.

En la programo estas antaŭtagmeza instruado de Esperanto en diversaj grupoj, post la tagmanĝoj ripozo, promenoj, ekskursoj, libera programo, ŝatokupoj, manlaboroj, kantado.

Vespere de la 20-a horo estas prelegoj, diskutoj, rakontado, videofilmoj, ludoj kaj amuza vespero. Partopreno de posttagmezaj kaj vesperaj programoj estas nedeviga.

Kapacito de la pensiono estas 60 litoj.

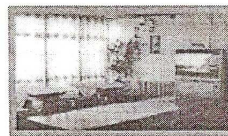
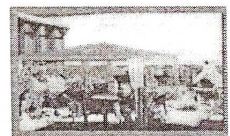
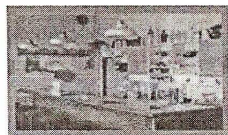
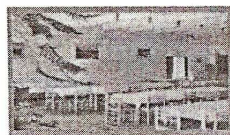
La prezo por 1 tago/persono = 360 Kč, partoprenkotizo = 150 Kč.

Limdato por aliĝi plej malfrue ĝis 15. 3. 2009

al la adreso: Pavel Nechvíle, Fügnerova 233, 533 51

Pardubice,

telefono 737 606 559, aŭ ret-adreso: nechvilep@seznam.cz

Je Via partopreno tuj post la Paskofestoj sincere ĝojas:

**Pavel Nechvíle, Jana Křížková, Ludmila Srbová
kaj Eva Pánková.**

LA BOHEMIA PARADIZO INVITAS VIN

AEH, Na Okrouhliku 953/21 53003 Pardubice aranĝas jam la XXVIII-an lingvan seminarion en la vilaĝo Skokovy en la pensiono ESPERO en la tagoj de la 14-a ĝis la 19-a aprilo 2009.

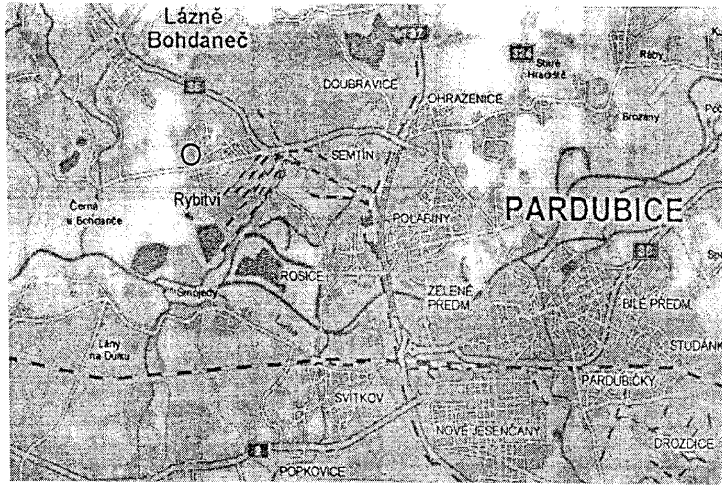

La pensiono ESPERO troviĝas proksimume 75 km nordoriente de Prago. Aŭtomobile vi facile trovos la lokon laŭ la mapo. Trajne estas pensiono plej bone atingebla el Praha – Hlavní nádraží (ĉefa stacidomo) direkte al Turnov, tra Neratovice, Všetaty, Mladá Boleslav, Bakov, Mnichovo Hradiště ĝis Loukov u Mnichova Hradiště.

La plej multaj esperantistoj kutime vojaĝas de Prago je la 11.27 horo al Loukov ĉe Mnichovo Hradiště. En Loukov antaŭ stacidomo estas haltejo de buso en la sama direkto, kiel alvenis la trajno. Ĝi trafikas ĝis haltejo Žehrov (Jehrov).

Se Vi venus de la urbo Turnov, la trajno direkte al Prago (haltejo Loukov) veturas dek minutojn: 12,14; 13,23; 14,53.

Příloha B 6a

La prezo por 1 tago: 370,- Kč, (15 €) partoprenkotizo: 80,- Kč (3 €)

Matenmanĝo aparte: 40,-Kč (2 €) Tagmanĝo aparte: 65,-Kč (3 €)
 Vespermanĝo aparte: 60,-Kč (3 €) Tranokto aparte: 205,-Kč (7 €)

Mi partoprenos dimanĉan ekskurson: jes* ne* , prezo (enirbiletoj, buso, ktp.)
 250,-Kč (10 €) La tagmanĝon en restoracio dum la ekskurso pagos ĉiu aparte.

Vian devontigan aliĝilon kun antaŭpago 200,- Kč atendas plej malfrue ĝis
 5.6.2009:

Pavel Nechvíle, Fügnerova 233, CZ 533 51 Pardubice - Rosice

Telefono: (00 420) 737606559 - vespere e-mailo: nechvilep@seznam.cz

En la kazo de Via neĉeesto la antaŭpago restos por la reĝio de tiu ĉi aranĝo.

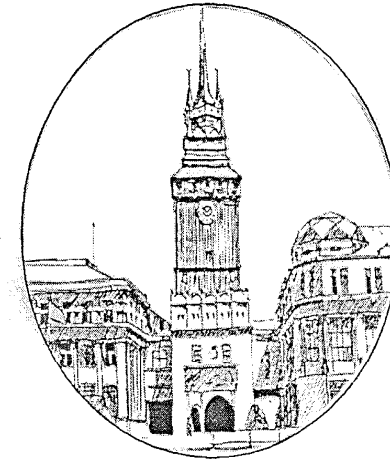
*Forstreku, kio ne taŭgas.

dato:

subskribo:

100-jara jubileo

E
S
P
E
R
A
N
T
O

P
A
R
D
U
B
I
C
E

1909 – 2009

**Klubo de esperantistoj de doktoro Schulhof
 kunlabore kun Asocio de Esperantistoj-
 Handikapuloj**

Svaz zdravotně postižených esperantistů a Esperantský klub dr. Schulhofa v Pardubicích

V. kongres AEH v Seči od 30. května do 3. června 2007

se konal ve velkém areálu Juniorcentra na Seči. Pozornost upoutala vlajka nad hlavním vchodem a velký kruhový znak mezi skleněnými dveřmi. Díky zeleným značkám od autobusové zastávky ve městě, všichni Centrum mládeže našli.

Počet přihlášených nebyl velký a ještě v poslední chvíli se jich několik z rodinných důvodů odhlásilo. Z dílny přišli pouze tři esperantistky z Polska a tři esperantisté z Německa. Kromě jídla jsme měli vše pod jednou střechou. Jídlo bylo v blízkém pavilonu.

Kongres byl zahájen písní "Děkujeme vám, pane Ludoviku", kterou doprovázela na harmoniku Ursula z Polska, zazpívalo jí 8 dětí. Pak předsedkyně Jarmila Rýznarová všechny přivítala, zvláště pana starostu Seče Lubomíra Schmitta. Pan starosta pozdravil kongres a vyjádřil radost, že se koná právě v železných horách na místě, jehož historii nám vyprávěl. Byly přečteny pozdravy z UEA, ČES, IKEH, pozdravy esperantských klubů z Austrálie, Běloruska, Brazílie, z německého Norimberku a afrického Toga. Byl slyšet pozdrav z esperantského radia z Uruguaye. Přítomné Polky svůj pozdrav zazpívaly.

Předsedkyně se zmínila o situaci v AEH, připomenula letošní 120. výročí esperanta, o kterém podrobněji hovořila Věra Podhradská, zástupkyně Českého esperantského svazu. Předsedkyně řekla, že již vede AEH 10 let a pro závažné problémy je třeba předat vedení někomu mladšímu.

Následovala básně "Přátelství" přeložená do esperanta paní Janou Cíchovou a recitovaná Lenkou Angelovou. J. Rýznarová přečetla podrobnou zprávu o činnosti, ta však byla též uveřejněna v kongresové knize. Dá se říci, že činnost byla stále bez výkyvů a práce nebylo málo během posledních pěti let. Devět týdenních jazykových seminářů ve Skokovech, 37 jazykových konverzačních dopolední v Praze nebo v Pardubicích, časopis Informilo a Antaŭen je vydáván pravidelně pro české členy každý měsíc, pro zahraniční členy přes měsíc. Máme internetové stránky, ale potřebovali bychom je vylepšit.

Z dalších akcí: Mezinárodní setkání v Rybitví, autobusový zájezd na 90. Universální kongres do Litvy - Vilnius, esperantská výstava v galerii Krajské knihovny v Pardubicích, pak převezená do divadla Žitav nad Sázavou, amatérsky vyrobený videofilm o IV. kongrese AEH v Janských Lázních se slovník doprovodem v esperantu, do esperanta přeložená Pohádka o pemíkové chaloupce pro muzeum "Pemíkové hejmanství" v Rábech u Kuněšické hory, brožura Život a dílo doktora Schulhofa původně psané v esperantu, nyní přeložená do češtiny, kontrola pamětních desek na autora esperanta ve Slaném, v Lánech a Františkových Lázních.

Naše asociace má 215 členů, z toho 50 zahraničních z 18 zemí. Za uplynulých 5 let zemřelo 19 účastníků dostali list s hospodářským svazu. Díky šetrosti a dobrovolným příspěvkům je možné knýt běžné náklady a modernizovat potřebné přístroje pro vydávání časopisu.

Na kongrese byl zvolen nový výbor. Novým předsedou je Pavel Nechvíla, místopředsedkyní Ludmila Šbová, hospodářem Josef Hron, sekretářkou, kronikářkou a redaktorkou Informila Jarmila Rýznarová, spoluredaktorem Miša Filip, organizátorkou seminářů ve Skokovech Jindřiška Drahotová, počítačovým spolupracovníkem Jiří Kosnar, propágační AEH provádí Minka Kosnarová, spoluorganizátorkou esperantských akcí je Jana Křížková, ilustrace kronik Zdenka Novotná, reprezentantem IKEH je Pavol Petrík, zástupcem sekce nevidomých esperantistů Josef Kráb. Revizní komise: Dana Hřícková, Lenka Angelová a Adolf Veselý.

Program obohatily přednášky: Esperanto na radioamatérských vlnách, o velkém Internetovém slovníku - který má už 180 000 slov, vzpomínka na významného a zasloužilého esperantistu Jaroslava Kaňky a Františka Kožíka, o 120. výročí esperanta a 90. výročí smrti L.L. Zamenhofa, pozvánky na další esperantské akce a diskuze.

Přetvořte nás přichodí filmaři České televize. Večer jsme se viděli a sledovali reportáž na ČT 1 a ČT 4. O kongresu jsme posílali relaci přímo do Radio-Aktiva Uruguay.

SENIOR.

Není mnoho organizací, které sdružují seniory, natož těch, které pečují o jejich duševní zdraví, pohodu, ale i intelektuální rozvoj.

Svaz zdravotně postižených esperantistů (zkratka v esperantu AEH), dle mého názoru a dle reakcí členů, takový je. Přesto, že je zájmovým sdružením. Nesdružuje pouze zdravotně postižené uživatele tohoto jazyka, ale budeme-li čítovat ze stanov: ... všechny zájemce o spolupráci při rozvíjení a šíření tohoto jazyka ...

Mezi seniory (i budoucími) je dost lidí, kteří se s jazykem esperanto někdy „setkali“, ale v jejich okolí není klub či kroužek, který by jim poskytl, třeba i znovu, kontakt se světem, pomohl znovu proniknout do tajů tohoto mezinárodního jazyka. Esperanto totiž žije dál, již 120 let.

I když je AEH nepolitickým sdružením občanů, usiluje v poslední době i o prosazení esperanta v rámci EU.

Tehdejší sekci zdravotně postižených, jež vyvíjela činnost jako samostatný subjekt v rámci Českého esperantského svazu, založil v roce 1985 Josef Vaněček. Josef Vaněček byl, přes svoje postižení (hluchota) abnormálně činný člověk. Díky schopnosti perfektně odesírat, byl schopen dokonce i esperanto vyučovat, překypoval množstvím nápadů a podnětů pro činnost. Není divu, že se mu činnost Českého esperantského svazu zdála nedostatečná. Po poradě s nejbližšími spolupracovníky se rozhodl požádat o registraci sekce jako samostatný Svaz zdravotně postižených esperantistů. Od samého začátku své činnosti, ještě jako sekce, byl pravidelně vydáván měsíčník INFORMILO a čtvrtletní almanach, či kulturně zábavná příloha ANTAJEN. Obě periodika se dostala díky přátelským mezinárodním kontaktům členů do mnoha zemí Evropy i za moře.

A tak se již v roce 1992 konal první kongres Svazu ve Františkových Lázních, kde byl založen, pro velký ohlas v zahraničí, také mezinárodní klub.

Od roku 1995 Svaz úzce spolupracuje s Esperantským klubem dr. Schulhofa v Pardubicích, kdy se zakladatel Svazu přestěhoval (i s celou redakcí časopisů) do tohoto města. Po smrti Josefa Vaněčka převzala „žezlo“ tehdejší předsedkyně EK Jarmila Rýznarová, stejně iniciativní a pro esperanto žijící.

Jedním z prvních počínů Svazu pro rozvíjení znalosti jazyka našich členů bylo vydávání obrázkových slovníků z různých oborů lidské činnosti. A tak vznikly postupně zahrádkářský, včelařský, slovníček pro cestování, z prostředí vesnického hospodářství, bydlení a další. Nezbývalo jen u tohoto pasivního způsobu. Pravidelné jazykové semináře v Praze a Pardubicích se konají dodnes jedenkrát v měsíci, dvakrát v roce se konají týdenní konverzační setkání ve Skokovech. V krásném prostředí Českého ráje si naši členové upřesňují svoje znalosti pod „kontrolou“ opravdu zkušených lingvistů.

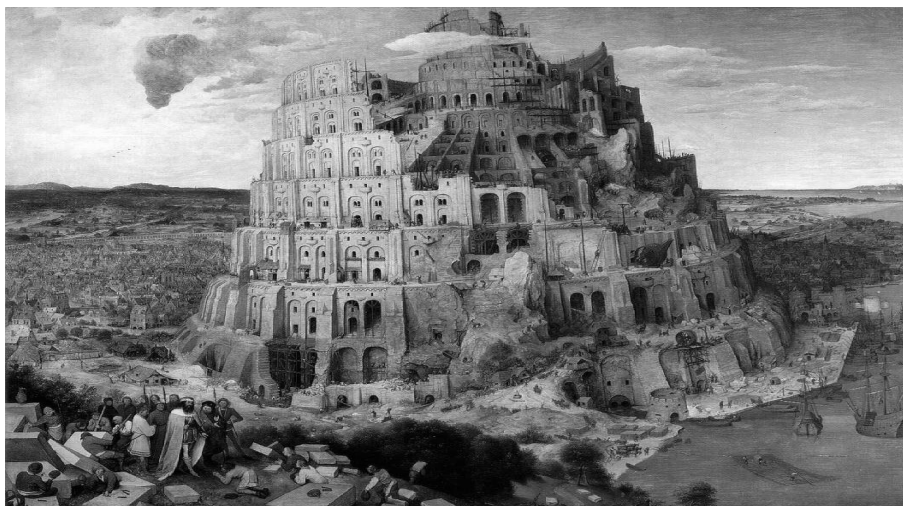
Vešle jazykových seminářů vyvíjí členové Svazu i publikační činnost a to jak do vlastních řad (legotibroji = čílánky), tak vůči ostatní veřejnosti (propagace v novinách a časopisech).

Svaz má 218 členů, včetně 51 členů z 18 zemí Evropy a Kanady. Avšak pouze asi třetina je aktivně zapojena do činnosti Svazu. Stáří a zdravotní problémy, často i finanční stránka neumožňují již cestování na různá setkání.

Pátý kongres AEH pod příznačným mottem „Nebud' sám“ se v přednáškách a seminářích zabýval tímto problémem současnosti, lidé se uzavírají „do sebe“, mají čím dál tím méně možnosti setkávat se. V deklaraci z kongresu vybízíme členskou základnu k častějšímu a vytrvalejšímu úsilí o kontakty s kulturními centry měst a obcí, s nevládními a neziskovými organizacemi.

Ve spolupráci AEH + EK dr. Schulhofa byly zorganizovány zájezdy do esperantského muzea ve Vídni a na světové kongresy Světového esperantského svazu (UEA) v Montpellieru, Žehřebu a Vilniusu. Pochopitelně s maximální účastí na světovém kongresu v Praze. Svaz měl svého zástupce i na letošním světovém kongresu v japonské Jokohamě.

zatím nedokončeno. P.Nechvíle

Pieter Brueghel st., Babylonská Věž, 1563

Esperantista kongreso de Boulogne –s.-M., 1905

F. VI. LORENZ
Kiel 20jara matricita laboranta redaktoro en Praha el-
datis kun en 1. 1902 mona "revistaro de Esperan-
to" en ĉiuj lingvoj. Poste per parolado de so-
cietuloj li devis esti ĉiam forlirita en 1. 1903
el Bohemio en sudan Amerikon, tie estis kaptita
foristo, gvidita laboristo, politikisto, instruisto en pola
lingvo, kaj nun estas profesoro en Brazilo. Li scias
pli ol 20 lingvoj. — (Tio fotografita devisa el
1. 1892.)

F. VI. Lorenc
(1872-1957)

Dr. Stanislav Schulhof
(1864-1919)

Dr. L. L. Zamenhof
(1859-1917)

XXIV. Laborkunveno de orientbohemaj Esperantistoj en Velichovky, 1926

1928, konference v Pardubicích

1954, esperantská klubovna, sokolovna na Olšinkách

VII. setkání obránců míru, 29.-31.3.1985

Propagace na VIII. Mezinárodní setkání esperantistů Obránců Míru, 1987

26.1.2009, školení ve Wikipedii

O Esperantu řekli

„Osvojení si Esperanta je tak snadné, že když jsem dostal esperantskou mluvnici, a slovník a články v tomto jazyku napsané, po necelých dvou hodinách studia jsem byl schopen esperantský ne-li psát, tedy aspoň volně číst. Každopádně oběti, které každ člověk našeho evropského světa přinese, bude-li věnovat trochu času učení se tomuto jazyku, budou tak bezvýznamné a důsledky, které se mohou dostavit, pokud všichni přijmou tento jazyk, budou tak ohromné, že tento pokus nelze nevykonat“.

L. N. TOLSTOJ

Mnohokrát som videl, ako sa ľudia správali nepriateľsky jeden k druhému iba kvoli mechanickým prekážkám vzájomného porozumenia. Preto je učenie sa esperanta a jeho šírenie nesporne kresťanská záležitosť, ktorá pomáha vytváraniu božieho kráľovstva, čo je hlavným a jediným zmyslom ľudského života“.

Ulrich, LINS, la dangero lingvo

Nejsem esperantista, avšak vím, že tento uměle vytvořený jazyk se svým rychlým rozvojem stává zcela přirozeným jevem, protože odpovídá potřebám moderního člověka nalézt či vytvořit jazyk srozumitelný všem.

Úsilí vytvořit jeden jazyk pro lidstvo nutno přičíst k těm odvažným počínům, které jsou nejlepšími spojenci v organizaci světa podle představ člověka a jeho schopností.

Pracující by bezpochyby rychleji pochopili, v čem spočívají jejich společné zájmy, kdyby mluvili jenom jedním jazykem“
Maxim GORKIJ

Aby se národy mohly dohodnout, musejí se především dorozumět. K tomuto cíli musejí mít společný jazyk. A proto je třeba učinit vše, aby se esperanto stalo jazykem lidstva, dorozumivacím prostředkem jednoho národa s druhým. Pro národy, z nichž každý byl po staletí uzavřen za zdí své národnosti, se esperanto musí stát mostem k vzájemnému dorozumění a sblížení“.

Romain ROLLAND

Plně a horoucně se hlásím k myšlence pomocného mezinárodního jazyka, neboť tu nejde o nějakou skromnou a částečnou reformu, ale o velkou myšlenku, jejichž uskutečnění je nesmírně potřebné k organizaci světa na základě rozumu a spravedlnosti.

Mezinárodní jazyk existuje. Má stoupence i obhájce a rozšiřuje se. Je to esperanto ... Dokázalo již své kvality a je dobrým nástrojem, snadným a ohebným.

Mnozí z našich soudruhů nechápou tvůrčí hodnotu pomocného mezinárodního jazyka. Zaneprázdněno každodenními starostmi nevidí, že struktura každého mezinárodního systému, aby byl mocnější a hlubší, si vyžaduje mezinárodní jazyk“.

Henri BARBUSSE

Myslím, že spojené národy by měly přijít s návrhem na vyučování esperanta jako povinného jazyka na celém světě“.

Haldór Kiljan LAXNESS

Je třeba mnoho let, abyste se naučili jenom číst anglicky nebo francouzsky, německy či rusky, avšak osoba pouze s průměrným vzděláním může rozumět esperantu po třech či čtyřech týdnech“.

Upton SINCLAIR

Pro mezinárodní sdělování je dorozumění pomocí mezinárodního jazyka nejen potřebou, ale i samozřejmou věcí. Esperanto je nejlepším řešením myšlenky mezinárodního jazyka“.
Albert EINSTEIN (svetadil bez tlumo)

Samozřejmě, esperanto je nejlepším ze všech umělých jazyků. Naprostá jednoduchost abecedy, obdivuhodná snadnost gramatiky, bohatství v odvozování slov činí jeho autora nesmrtelným“.
Konstantin CIOLKOVSKIJ (svetadil bez tlummočniku)

Dotazník respondent D:

2. Kdy jste se prvně seznámil/a s esperantem?

Odpověď z interview:

Rok 1953, díky esperantu našla strýce, který utekl z polit. důvodu do Bombaje

Odpověď do písemného dotazníku:

Před 56 lety, od té doby

20. Setkali jste se s nějakou formou perzekuce státními orgány před rokem 1989?

Odpověď z interview:

Před odjezdem do zahraničí byla vyslýchána „tajným“, otázky, př. kdo tam bude, a zda se někdo bude vyptávat na vojenské věci (nahlásit).

Po příjezdu s sebou měla v práci deník z cest. Následně byla „tajným“ odvezena na „ministerstvo strachu“. Když přijel cizinec, musel se zde také hlásit.

Vyslýchali ji a respondentka jim poskytla deník z cest, který si psala. „Tajný“ se vyptával na různé cesty. Respondentka se v cizině setkala se špatnou pověstí naší země („špatná reklama naší země“), např. že máme hlad či chodíme v hadrech. Na to reagovala, že se „nám žije docela dobře“, vyslýchající „dělal“, že souhlasí. Ptal se s kým se setkala, zda tam byl někdo z naší republiky, zda se někdo ptal na náš vojenský systém. „Tajný“ nabídl možnost spolupráce (tajný „nezměnila byste práci“), která měla spočívat v otvírání esperantské korespondence v republice („zda esperantisté nepíší něco proti naší zemi“). Respondentka „nešlo ho praštit ani plivnout“, vymluvila se tedy na to, že by ji z práce nepustili. „Tajný“ ji nabídl, že to vyřeší (sehnali by náhradníka“).

Respondentka: „V té době ještě nikdo z tajnejch policajtů neuměl esperanto“, chtěli ji využít.

Odpověď do písemného dotazníku:

Ano, mám zapsáno ve svých pamětech

Co pro vás znamená Esperanto, čím Vám obohatilo život?

Respondent C:

Chtěl bych přispět k podstatnému zjednodušení komunikace mezi lidmi různých národů. Vidím propastný rozdíl mezi učením se např. angličtině, kterou se musíte učit prakticky třikrát (písmo, výslovnost, idiomy), zatím co esperanto obsahuje množství mezinárodních slov foneticky psaných s kontinentální výslovností (angličtina většinou vyslovuje i běžná mezinárodní slova jinak než kontinentální jazyky). Snažím se k tomu přispět tvorbou Velkého esperantsko-českého slovníku, elektronického, t.č. největšího na světě (přes 210 tis. slov).

Využíváte služeb Pasporta servo? A při jakých příležitostech?

Respondent E:

Při svých dovolenkových cestách navštěvuji e-přátele, v roce 2004 jsem tuto službu využil při delších přejezdech ve Francii. A byl jsem velmi mile překvapen pohostinností a projevy důvěry. Stalo se nám, že hostitelé museli ráno do práce před naším plánovaným odjezdem. Nechali nás v bytě samotné s „příkazem“: udělejte si snídani, zamkněte a klíče vhod'te do schránky. NEUVĚŘITELNÉ !!